Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

KWK SOŚNICA W GLIWICACH

Wariantowe strategie transformacji uwalnianych obszarów z koncepcjami zagospodarowania terenu wraz z otoczeniem

Fundusze Europejskie dla Śląskiego
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Województwo Śląskie

Podmiot realizujący zadanie:

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach we współpracy z Politechniką Śląską w Gliwicach

STRATEGIA WARIANT I
Zespół studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Wydział Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów w składzie: Krzysztof Adamik, Magdalena Boroń, Wiktor Garczyk, Igor Gwóźdź, Filip Hlubek, Paweł Jarosz, Zuzanna Klimczok, Franciszek Kolan, Olaf Kowalczyk, Aleksandra Łomińska

pod kierunkiem: dra Marcina Barona, dra hab. Artura Ochojskiego, prof. UE, mgra Wiktorii Jędrusik i mgra Piotra Rykały

KONCEPCJA WARIANT I
Zespół studentów z Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Wydział Architektury w składzie: Vanessa Jóźwiak, Karolina Ptak, Mirosława Rawicka, Julia Stachura, Paulina Zaradna

nadzór merytoryczny ze strony PŚ: dr hab. inż. arch. Michał Stangel, prof. PŚ

STRATEGIA WARIANT II
Zespół studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Wydział Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów w składzie: Zofia Chodnicka, Kamil Dyrcz, Natalia Fabiś, Emilia Figołuszka, Mikołaj Gągała, Weronika Izdebska, Magdalena Jagiełło, Szymon Juszczyk, Oskar Kral, Maciej Maciąg

pod kierunkiem: dra Marcina Barona, dra hab. Artura Ochojskiego, prof. UE, mgra Wiktorii Jędrusik i mgra Piotra Rykały

KONCEPCJA WARIANT II
Zespół studentów z Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Wydział Architektury w składzie: Dominika Batko, Wiktoria Jandała, Sandra Lampa, Magdalena Pająk, Paulina Paliwoda

nadzór merytoryczny ze strony PŚ: dr hab. inż. arch. Michał Stangel, prof. PŚ

nadzór merytoryczny nad całością: dr hab. Adam Drobniak, prof. UE

Katowice, marzec 2026

Publikacja dofinansowana przez Unię Europejską w ramach projektu „Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji 2.0 (ROPT 2.0)"

Spis treści

ZASTRZEŻENIE 4

WPROWADZENIE 5

CHARAKTERYSTYKA ANALIZOWANEGO OBSZARU
KWK SOŚNICA WRAZ Z OTOCZENIEM W GLIWICACH 8

Położenie 8

Potencjał społeczny 11

Potencjał gospodarczy 17

Potencjał infrastrukturalny 22

Potencjał środowiskowy 28

Strategia transformacji obszaru KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem WARIANT I 32

1.1. Diagnoza – bilans strategiczny 33

1.2. Strategia wynikowa 36

1.2. Wizja transformacji obszaru 36

1.4. Priorytety i cele strategiczne 38

1.5. Przedsięwzięcia transformacji 40

Koncepcja zagospodarowania terenów KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem WARIANT I 45

Strategia transformacji obszaru KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem WARIANT II 49

2.1. Diagnoza – bilans strategiczny 50

2.2. Strategia wynikowa 53

2.3. Wizja transformacji obszaru 53

2.5. Przedsięwzięcia transformacji 56

Koncepcja zagospodarowania terenów KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem WARIANT II 59

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie ma charakter edukacyjny i zostało przygotowane przez studentów w ramach procesu dydaktycznego. Jego celem jest zaprezentowanie możliwego spektrum kierunków zagospodarowania analizowanego obszaru, w tym z wykorzystaniem inspiracji wynikających z dobrych praktyk i doświadczeń z innych lokalizacji.

Zastosowana metodyka służy wstępnej identyfikacji potencjalnych opcji rozwojowych oraz ich uporządkowaniu w formie spójnych wariantowych strategii transformacji obszaru z koncepcjami zagospodarowania terenu. Opracowanie nie stanowi dokumentu strategicznego żadnego z podmiotów wskazanych w jego treści. Nie zawiera również przesądzeń operacyjnych ani inwestycyjnych żadnej ze stron. Przedstawione propozycje nie uwzględniają pełnego zakresu uwarunkowań prawnych, własnościowych, finansowych, środowiskowych i organizacyjnych, które determinują możliwość wdrożenia całości prezentowanych postanowień, ani wybranych przedsięwzięć.

W szczególności, możliwości realizacji zaproponowanych rozwiązań są warunkowane ograniczeniami technicznymi i organizacyjnymi oraz tempem zmniejszania skali działalności górnictwa węgla kamiennego w regionie. Należy mieć na uwadze, że niektóre ze wskazanych opcji mogą nie być możliwe do przeprowadzenia ze względu na przepisy Prawa geologicznego i górniczego, inne przepisy oraz konieczność zachowania funkcji wybranych obiektów i urządzeń.

Wskazane w dokumencie priorytety, cele i proponowane przedsięwzięcia należy traktować jako materiał do dalszej dyskusji i doprecyzowania. Ich ewentualna realizacja wymaga przeprowadzenia pogłębionych analiz, w tym w szczególności badań rynkowych oraz studiów typu pre-feasibility i feasibility – obejmujących m.in. ocenę wykonalności technicznej, finansowej oraz instytucjonalnej – zakończonych analizą ryzyka.

WPROWADZENIE

Proces sprawiedliwej transformacji, wynikający z odchodzenia od gospodarki opartej na węglu oraz konieczności dostosowania regionów górniczych do celów neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 roku, wymaga kompleksowego i zintegrowanego podejścia do planowania społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego. Szczególne znaczenie zagadnienie to ma w województwie śląskim, które w skali kraju w największym stopniu doświadcza konsekwencji restrukturyzacji przemysłu górniczego i energetycznego. Skala wyzwań związanych z transformacją gospodarczą, społeczną i przestrzenną regionu wymusza poszukiwanie nowych modeli rozwoju, opartych na dywersyfikacji funkcji gospodarczych, wzmocnieniu kapitału społecznego oraz racjonalnym wykorzystaniu terenów poprzemysłowych.

Odpowiedzią na te wyzwania jest projekt Regionalne Obserwatorium Procesu Transformacji 2.0 (ROPT 2.0), którego celem jest wsparcie oraz usprawnienie zarządzania procesem sprawiedliwej transformacji w regionie. Działania podejmowane w ramach projektu koncentrują się w szczególności na zagadnieniach rynku pracy, dywersyfikacji działalności gospodarczej oraz wykorzystaniu potencjału zdegradowanych terenów poprzemysłowych, w tym obszarów pogórniczych. Kluczowym komponentem projektu jest Laboratorium Projektu, ukierunkowane na opracowanie innowacyjnych, wielowariantowych koncepcji zagospodarowania wybranych obszarów, zlokalizowanych w miastach i gminach województwa śląskiego szczególnie dotkniętych skutkami transformacji społeczno-gospodarczej i energetycznej. Laboratorium obejmuje zarówno diagnozę uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych obszaru, jak i formułowanie rekomendacji strategicznych oraz propozycji kierunków zagospodarowania terenów.

Przedmiotem prac prowadzonych w ramach niniejszego opracowania był teren Kopalni Węgla Kamiennego Sośnica w Gliwicach (dalej: KWK Sośnica). Zgodnie z zapisami Umowy Społecznej likwidacja kopalni planowana jest na 2029 rok, co czyni ten obszar jednym z kluczowych punktów przyszłych procesów transformacyjnych w zachodniej części Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Wybór obszaru do analiz został uzgodniony latem 2025 r. przez koordynatora zadań projektu ROPT 2.0 realizowanego przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach:

dra hab. Adama Drobniaka, prof. UE oraz zespół nauczycieli akademickich z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach i Politechniki Śląskiej z Urbanistką Miasta Gliwice dr hab. Agatą Twardoch, prof. PŚ i jej współpracownikami oraz przedstawicielami PGG S.A. pod kierownictwem Dyrektora ds. Ekonomiczno-Pracowniczych KWK Sośnica Marka Szafrańca. Ustalenia odbyły się między innymi podczas wstępnej wizyty na obszarze będącym przedmiotem opracowania.

W ramach etapu przygotowawczego do opracowania strategii przeprowadzono wizytę studyjną na terenie KWK Sośnica. W jej trakcie studenci mieli możliwość spotkania się z przedstawicielami Polskiej Grupy Górniczej S.A., w tym z Panem Dyrektorem Markiem Szafrańcem, Panem Jarosławem Krystkiem, Dyrektorem ds. Pracy, oraz Panem Januszem Szymą, Głównym Mechanikiem ds. Obiektów Podstawowych kopalni. Podczas części prezentacyjnej uczestnicy zapoznali się z informacjami dotyczącymi bieżącego funkcjonowania zakładu, jego infrastruktury technicznej oraz planowanych kierunków transformacji analizowanego obszaru. Następnie przeprowadzono studia terenowe analizowanego obszaru, które umożliwiły szczegółowe rozpoznanie uwarunkowań przestrzennych i funkcjonalnych oraz zebranie materiału wyjściowego do dalszych prac projektowych. Studentom towarzyszył również przedstawiciel Urzędu Miasta Gliwice – Pan Roman Kuboś z Biura Urbanisty Miasta.

Zgromadzony w trakcie wizyt studyjnych i analiz materiał stanowił podstawę do opracowania diagnozy społeczno-gospodarczej i przestrzennej analizowanego obszaru, która wyznaczyła ramy dla kolejnych etapów prac. Następnie przeprowadzono warsztat diagnostyczny, który odbył się 20 listopada 2025 r. na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, na Wydziale Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów. Kolejnym etapem były warsztaty poświęcone formułowaniu wizji rozwoju obszaru, zorganizowane 11 grudnia 2025 r. na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, na Wydziale Architektury.

W realizację przedsięwzięcia zaangażowani byli studenci Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz Politechniki Śląskiej, pracujący pod opieką zespołu wykładowców: dra hab. Artura Ochojskiego, prof. UE, dra Marcina Barona, mgra Wiktorii Jędrusik oraz mgra Piotra Rykały (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), a także

dra hab. inż. arch. Michała Stangla, prof. PŚ (Politechnika Śląska). Nadzór merytoryczny nad całością procesu sprawował dr hab. Adam Drobniak, prof. UE z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

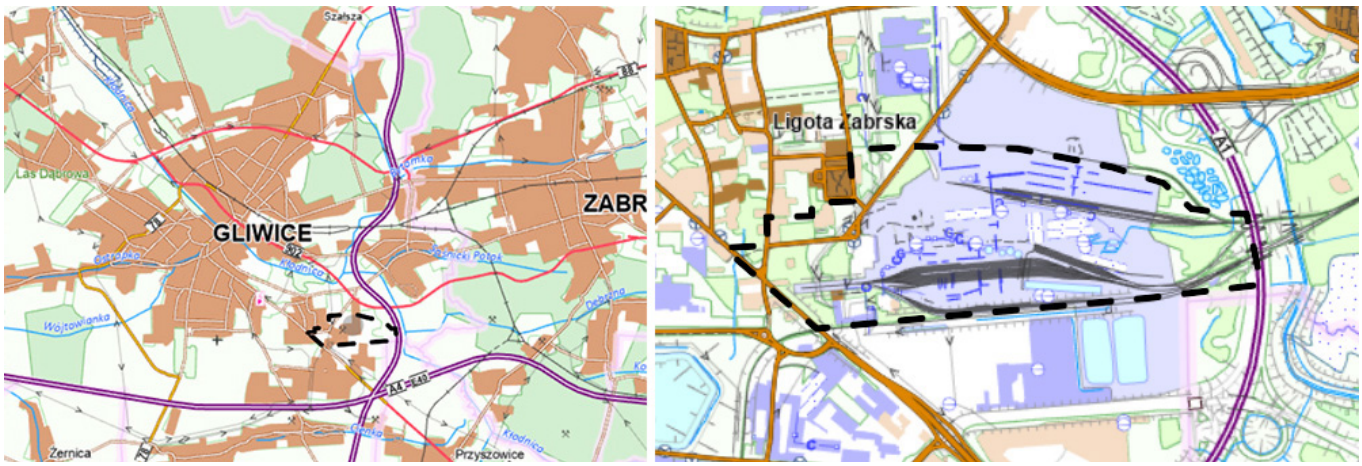
Rezultatem przeprowadzonych działań są opracowania pn. „Strategie Transformacji Obszaru uwalnianych terenów KWK Sośnica i otoczenia", przygotowane przez zespół Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz „Koncepcje zagospodarowania obszarów uwalnianych terenów KWK Sośnica i otoczenia", opracowane przez zespół Politechniki Śląskiej. Ich syntetyczne podsumowanie przedstawiono w niniejszym dokumencie. Zawarto w nim kluczowe wnioski wynikające z diagnozy strategicznej, stanowiące podstawę do sformułowania rekomendacji rozwojowych dla analizowanego obszaru, a także zarys proponowanych kierunków przekształceń oraz zestaw przedsięwzięć mogących wspierać proces transformacji terenów pokopalnianych KWK Sośnica.

CHARAKTERYSTYKA ANALIZOWANEGO OBSZARU KWK SOŚNICA WRAZ Z OTOCZENIEM W GLIWICACH

Położenie

Analizowany obszar transformacji obejmuje tereny KWK Sośnica wraz z bezpośrednim otoczeniem i zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części Gliwic, na styku dzielnic Ligota Zabrska oraz Sośnica. Obszar ten stanowi jeden z największych zwartych kompleksów poprzemysłowych w strukturze przestrzennej miasta, a jego skala, ciągłość przestrzenna oraz położenie względem głównych układów komunikacyjnych nadają mu szczególne znaczenie w kontekście procesów transformacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej. W strukturze funkcjonalnej zakładu teren ten definiowany jest jako tzw. Pole Zachód – główna, wciąż aktywna część kopalni, która po likwidacji historycznego Pola Wschód stała się wyłącznym centrum operacyjnym przedsiębiorstwa.

O strategicznej randze analizowanego terenu decyduje przede wszystkim jego wyjątkowo korzystne położenie komunikacyjne w skali lokalnej, metropolitalnej oraz ponadregionalnej. Obszar kopalni usytuowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie węzła Sośnica, który łączy istotne w ruchu krajowym i międzynarodowym autostrady A4 i A1 oraz ważne dla regionu i obszaru metropolitalnego drogi DK44 i DTŚ.

Mapa 1. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach

Źródło: opracowanie własne na podstawie iMapNext - Geoportal, [https://mapy.geoportal.gov.pl] [autor: P. Rykała].

Takie położenie zapewnia obszarowi ponadprzeciętną dostępność transportową, umożliwiając sprawne powiązania zarówno z centralnymi częściami Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, jak i krajowym oraz europejskim systemem transportowym.

Dodatkowym atutem lokalizacyjnym jest istniejąca infrastruktura kolejowa. Na terenie kopalni zlokalizowana jest bocznica kolejowa, powiązana z magistralną linią kolejową nr 200, co stwarza możliwości przyszłego wykorzystania obszaru w zakresie transportu towarowego lub funkcji logistycznych. Jednocześnie układ ten może zostać zaadaptowany do nowych form mobilności lub włączony w system obsługi komunikacyjnej planowanych funkcji gospodarczych.

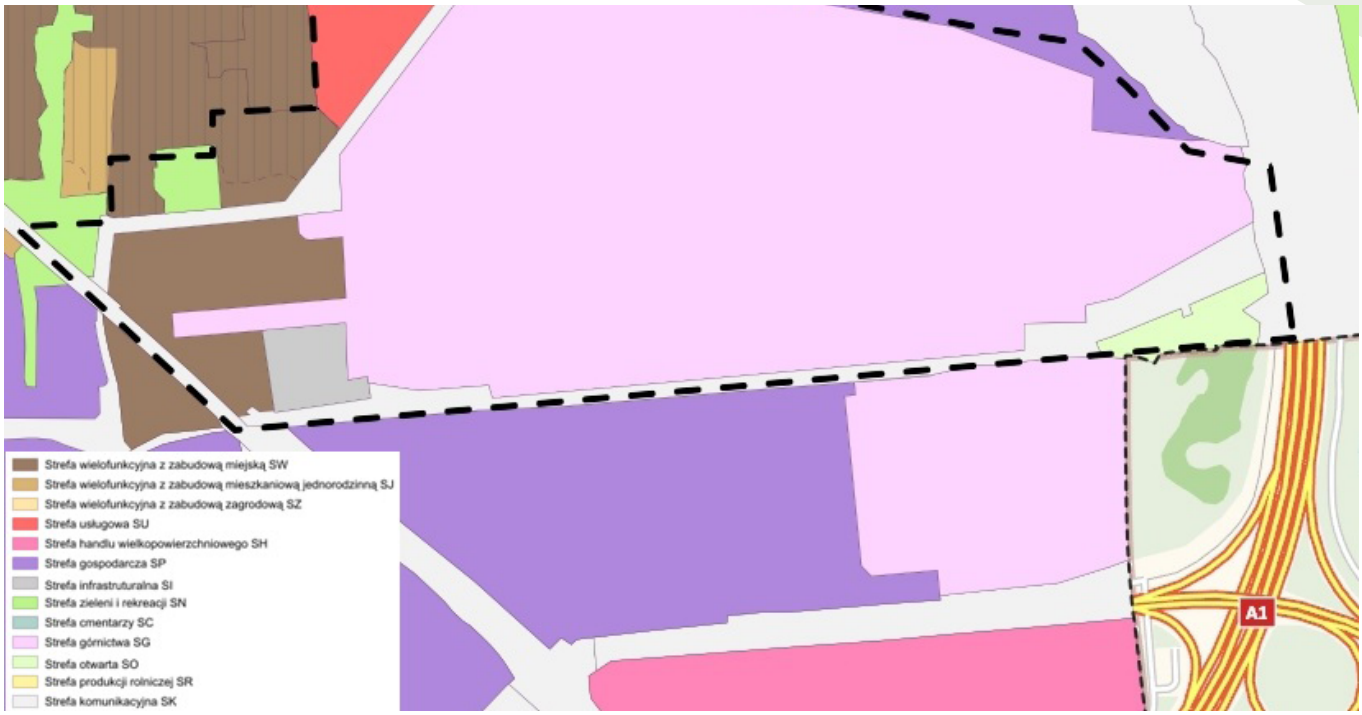
Od wschodu granicę analizowanego obszaru wyznacza infrastruktura liniowa o charakterze bariery przestrzennej – nasyp autostrady A1. Za nim rozciąga się dolina rzeki Kłodnicy, pełniąca rolę naturalnej granicy szerszego otoczenia oraz istotnego elementu systemu przyrodniczego miasta. Układ ten jednocześnie ogranicza bezpośrednie powiązania przestrzenne, jak i tworzy potencjał do kształtowania zielonych korytarzy ekologicznych oraz rekreacyjnych w przyszłych koncepcjach zagospodarowania.

Mapa 2. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - forma własności gruntów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie iMapNext - Geoportal, [https://geoportal.gov.pl/][autor: P. Rykała]

Struktura własnościowa analizowanego terenu charakteryzuje się znaczną dominacją gruntów Skarbu Państwa, pozostających w użytkowaniu wieczystym, co jest typowe dla obszarów (po-)górniczych i (po-)przemysłowych. Uzupełniająco występują tereny będące własnością gminy Gliwice oraz osób fizycznych. Taki układ własnościowy, mimo pewnej fragmentacji, stwarza relatywnie korzystne warunki do prowadzenia skoordynowanych działań planistycznych i inwestycyjnych, zwłaszcza w kontekście przyszłej transformacji funkcjonalnej obszaru po zakończeniu działalności górniczej.

Mapa 3. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - plany ogólne (w planowaniu)
Źródło: opracowanie własne na podstawie iMapNext - Geoportal, [https://mapy.geoportal.gov.pl/] [autor: P. Rykała]

Analiza obszaru w kontekście projektowanych ustaleń planistycznych wskazuje na wyraźną dominację strefy górnictwa (SG), co odzwierciedla dotychczasową funkcję terenu oraz jego silne powiązanie z działalnością wydobywczą. Jednocześnie w strukturze przestrzennej występują także inne przeznaczenia, w tym strefa usługowa (SU), strefa wielofunkcyjna z zabudową miejską (SW) oraz strefy zieleni i rekreacji (SN). Taka mozaikowa struktura funkcjonalna tworzy podstawę do stopniowego przekształcania obszaru w kierunku układu wielofunkcyjnego, integrującego nowe formy zagospodarowania z istniejącymi uwarunkowaniami przestrzennymi i środowiskowymi.

Potencjał społeczny

Potencjał społeczny terenu KWK Sośnica jest nierozerwalnie związany z jego statusem jako wielopokoleniowego miejsca pracy, które ukształtowało specyficzny etos oraz unikalne dziedzictwo niematerialne. Kluczowym zasobem obszaru jest związany z funkcjonującym jeszcze zakładem górniczym kapitał ludzki – doświadczone kadry

o wysokich kompetencjach technicznych i organizacyjnych, których potencjał może zostać retransferowany do nowych gałęzi gospodarki w procesie transformacji. Wartość społeczną terenu buduje również jego silny ładunek symboliczny i tożsamościowy; obiekty o znaczeniu historycznym i tradycja górnicza stanowią gotowe zaplecze dla inicjatyw edukacyjnych oraz działań wzmacniających więzi lokalnej społeczności. Wewnętrzna przestrzeń kopalni może stać się nowym miejscem integracji i aktywności, gdzie historyczna ciągłość miejsca wspiera tworzenie nowych relacji społecznych. Dzięki swojej skali, teren ten oferuje możliwość wykreowania bezpiecznych i inkluzywnych przestrzeni, które po procesie rewitalizacji mogą przejąć rolę ponadlokalnego ośrodka kultury i rekreacji, bazującego na autentyzmie i unikalności postindustrialnego otoczenia.

Fundamentem potencjału społecznego obszaru KWK Sośnica jest skonsolidowana i wysoko wykwalifikowana kadra pracownicza, licząca obecnie 1690 osób[1]. Skala zatrudnienia oraz struktura zamieszkania pracowników potwierdzają silne powiązanie zakładu z lokalnym i subregionalnym rynkiem pracy. Blisko 42% pracowników (około 700 osób) stanowią mieszkańcy Gliwic, natomiast istotną grupę tworzą także mieszkańcy Zabrza (około 300 osób)[2]. Pozostała część załogi pochodzi z okolicznych miejscowości aglomeracji, co czyni kopalnię jednym z ważnych ośrodków aktywności zawodowej w tej części regionu.

Przez dekady kopalnia pełniła rolę stabilnego miejsca pracy, gwaranta bezpieczeństwa ekonomicznego oraz ważnego elementu integrującego społeczność lokalną. Zakład był nie tylko źródłem zatrudnienia, lecz także punktem odniesienia dla tożsamości zawodowej wielu rodzin oraz istotnym komponentem dziedzictwa społeczno-kulturowego dzielnicy.

W perspektywie wygaszania działalności KWK Sośnica naturalnym procesem będzie stopniowa redukcja zatrudnienia, realizowana w oparciu o mechanizmy naturalnych odejść oraz instrumenty osłonowe. Jednocześnie proces ten ujawnia znaczący potencjał rozwojowy pracowników, którzy przez lata nabyli szerokie kompetencje techniczne oraz organizacyjne. Praca w górnictwie wymagała

[1] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

[2] Ibidem.

funkcjonowania w warunkach podwyższonego ryzyka, ścisłego przestrzegania procedur bezpieczeństwa, obsługi zaawansowanych maszyn i urządzeń, a także współdziałania w ramach złożonych struktur zespołowych. Umiejętności te są wysoko cenione na współczesnym rynku pracy, szczególnie w sektorach przemysłowych, energetycznych, logistycznych, budowlanych oraz w obszarach związanych z utrzymaniem i eksploatacją infrastruktury technicznej.

Analizy rynku pracy, w tym wyniki „Barometru Zawodów”[3], wskazują na utrzymujące się zapotrzebowanie na pracowników o profilu technicznym i produkcyjnym w Gliwicach oraz w całym subregionie. Kompetencje charakterystyczne dla pracowników kopalni – takie jak umiejętności mechaniczne, elektryczne, montażowe, spawalnicze czy logistyczne – są zbieżne z kwalifikacjami wymaganymi w zawodach identyfikowanych jako deficytowe lub trudne do obsadzenia. Oznacza to, że potencjał kadrowy KWK Sośnica może zostać w dużym stopniu zaabsorbowany przez inne gałęzie gospodarki, pod warunkiem zapewnienia odpowiedniego wsparcia w procesie przekwalifikowania.

Istotną rolę w tym zakresie mogą odegrać nowe przedsięwzięcia inwestycyjne planowane w bezpośrednim sąsiedztwie terenów pokopalnianych. Przykładem projektu o strategicznym znaczeniu jest planowana budowa nowoczesnej bazy serwisowej Kolei Śląskich na terenie przyległego pola Bojków. Należy zaznaczyć, że jest to obszar stanowiący odrębną, oddaloną przestrzennie część zakładu górniczego, nieobjętą granicami niniejszego opracowania. Inwestycja ta, oparta na wykorzystaniu istniejącej infrastruktury kolejowej, w tym bocznicy, zakłada stworzenie licznych miejsc pracy w sektorze obsługi i utrzymania taboru kolejowego. Ze względu na zbliżony profil kompetencyjny, projekt ten może stać się bezpośrednią ścieżką przebranżowienia dla części pracowników kopalni, umożliwiając płynne przejście z sektora górniczego do nowoczesnego, niskoemisyjnego transportu publicznego.

W szerszej perspektywie pracownicy KWK Sośnica stanowią zasób, który może być wykorzystany nie tylko w nowych inwestycjach przemysłowych i infrastrukturalnych,

[3] Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach – Barometr zawodów 2025, https://gliwice.praca.gov.pl/documents/8302417/0/Barometr+zawod%C3%B3w+–+miasto+Gliwice+2025.pdf/d2d1cb64-4922-05e4-fe87-cc0a00edd25b, dostęp: 14.11.2025.

lecz także w działaniach edukacyjnych i społecznych. Doświadczenie zawodowe, wiedza techniczna oraz praktyczne umiejętności mogą znaleźć zastosowanie w szkoleniach zawodowych, kursach praktycznych, programach przekwalifikowania czy inicjatywach związanych z przekazywaniem wiedzy młodszym pokoleniom. W rezultacie potencjał społeczny obszaru nie ulega osłabieniu wraz z zakończeniem działalności wydobywczej, lecz może stać się trwałym fundamentem transformacji społeczno-gospodarczej, wzmacniając kapitał ludzki dzielnicy Sośnica oraz innych sąsiadujących dzielnic, a także całego miasta Gliwice i jego otoczenia.

Istotnym komponentem potencjału społecznego obszaru KWK Sośnica jest wysoki stopień organizacji i aktywności struktur związkowych działających przy zakładzie, które przez dekady czynnie uczestniczyły w życiu pracowniczym, społecznym i negocjacjach pracowniczych. W strukturze Polskiej Grupy Górniczej S.A. (PGG), do której należy KWK Sośnica, funkcjonują reprezentatywne organizacje związkowe, które zgodnie z obowiązującymi przepisami mają prawo do prowadzenia dialogu zbiorowego z pracodawcą i reprezentowania interesów pracowników w ramach sporów zbiorowych oraz negocjacji płacowych i warunków zatrudnienia.

W kontekście zapowiadanego procesu wygaszania działalności kopalni Sośnica, aktywność związkowa nabiera szczególnego znaczenia, stając się jednym z filarów stabilności społecznej regionu. Struktury te, dzięki ugruntowanym kanałom komunikacji z załogą oraz wieloletniemu doświadczeniu w prowadzeniu dialogu, mogą odegrać kluczową rolę w identyfikacji realnych potrzeb i obaw pracowników związanych z transformacją zatrudnienia. Ich zaangażowanie pozwala na efektywne koordynowanie przepływu informacji oraz prowadzenie konsultacji między kadrą, pracodawcą a samorządem terytorialnym. Co istotne, potencjał organizacji związkowych stanowi realne wsparcie dla procesów przebranżowienia i aktywizacji zawodowej, umożliwiając precyzyjne wskazywanie unikalnych obszarów kompetencyjnych załogi oraz wytyczanie potencjalnych ścieżek zatrudnienia w nowych sektorach gospodarki.

Na terenie zakładu funkcjonuje rozbudowana struktura organizacji pracowniczych, wśród których kluczową rolę odgrywa Związek Zawodowy Górników w Polsce (ZZG)[4].

[4] ZZG Sośnica, http://zzgsosnica.pl/, dostęp: 14.11.2025,

Jako organizacja o charakterze ogólnokrajowym, ZZG dysponuje w KWK Sośnica własnymi władzami i strukturami, które pozwalają na aktywne angażowanie się w procesy dialogu społecznego oraz bezpośrednie negocjacje z pracodawcą. Równie istotną funkcję pełni NSZZ „Solidarność”[5], będąca jedną z głównych central związkowych obecnych w strukturach kopalni. Organizacja ta koncentruje swoje działania na ochronie praw pracowniczych, systematycznym informowaniu załogi oraz partycypacji w rozmowach dotyczących bieżącego i przyszłego funkcjonowania spółki. Spektrum reprezentacji społecznej uzupełnia Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80”[6], który silnie zaznacza swoją obecność w środowisku górniczym i energetycznym poprzez organizowanie akcji informacyjnych oraz występowanie na rzecz pracowników w ramach struktur branżowych Polskiej Grupy Górniczej. Ważnym ogniwem dialogu jest również Związek Zawodowy „KADRA”, reprezentujący przede wszystkim dozór i personel techniczny. Jego statutowe cele, obejmujące nie tylko obronę praw pracowniczych, ale także harmonizowanie działań pracodawcy z interesami załogi oraz inicjowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, czynią go merytorycznym partnerem w procesach restrukturyzacyjnych, wymagających reorientacji zawodowej pracowników[7]. Dopełnieniem tego układu są Związek Zawodowy „Kontra”[8], pełniący funkcję stowarzyszenia obecnego przy wielu zakładach wydobywczych, skupiający się przede wszystkim na bieżącej komunikacji z załogą oraz wspieraniu pracowników w sprawach związanych z codziennymi warunkami pracy oraz Związek Zawodowy Jedności Górniczej (ZZJG)[9], kładący nacisk na integrację środowiska pracowniczego i działania socjalne.

Struktury te, funkcjonujące w ramach jednego zakładu, reprezentują różne grupy interesów pracowniczych oraz pełnią ważną rolę instytucjonalną w procesach

---

[5] Polska Grupa Górnicza S.A. – aktualności (porozumienie ze stroną społeczną), https://www.pgg.pl/strefa-korporacyjna/aktualnosci/768/Strona-spoleczna-i-zarzad-PGG-SA-podpisaly-porozumienie, dostęp: 14.11.2025.

[6] WZZ „Sierpień 80” – KWK Sośnica, https://wzz.org.pl/tag/kwk-sosnica/, dostęp: 14.11.2025.

[7] ZZ KADRA – https://rejestr.io/krs/731/zwiazek-zawodowy-kadra-kopalni-wegla-kamiennego-sosnica-w-gliwicach , dostęp 14.11.2025.

[8] Związek Zawodowy „Kontra” – KWK Sośnica (Facebook), https://www.facebook.com/p/Związek-Zawodowy-Kontra-KWK-Sośnica-100064670479096/, dostęp: 14.11.2025.

[9] ZZJG Sośnica (Facebook), https://www.facebook.com/zzjg.sosnica/, dostęp: 14.11.2025.

społeczno-zawodowych. Choć każda z organizacji ma odrębny charakter i statut, to wspólnie tworzą szkielet dialogu społecznego w środowisku górniczym. Ich znaczenie wykracza poza standardową reprezentację interesów pracowniczych. Organizacje te posiadają doświadczenie w organizowaniu wewnętrznych procesów komunikacyjnych, mediacji między pracownikami i zatrudniającym oraz w prowadzeniu działań wspólnotowych, integracyjnych i socjalnych. Ich działania często obejmują świadczenia socjalne, działalność informacyjną, szkolenia oraz tworzenie przestrzeni dialogu, co sprzyja budowaniu poczucia wspólnoty i identyfikacji społecznej w środowisku pracowniczym.

Związki zawodowe stają się tym samym aktywnym współtwórcą lokalnych programów rozwojowych, które ułatwiają adaptację pracowników do dynamicznie zmieniających się warunków rynku pracy. Wykorzystując bogate doświadczenie w zakresie negocjacji zbiorowych oraz relacji z instytucjami publicznymi, organizacje te predysponowane są do pełnienia funkcji merytorycznego pośrednika w dialogu między wszystkimi stronami procesu transformacji. Pozwala to na skuteczne łączenie interesów społeczności pracowniczej z nowymi procesami inwestycyjnymi oraz strategią miasta.

Potencjał społeczny obszaru KWK Sośnica stanowi fundament dla bezpiecznej i efektywnej transformacji, opartej na wysokiej jakości kapitału ludzkiego oraz ugruntowanych strukturach dialogu. Wieloletnia działalność wydobywcza ukształtowała na tym terenie kadrę o unikalnych, deficytowych na rynku pracy kompetencjach technicznych, gotową do zasilenia innowacyjnych sektorów gospodarki, takich jak planowana baza Kolei Śląskich. Kluczowym atutem wewnętrznym obszaru pozostaje wysoka zdolność do samoorganizacji i partycypacji społecznej, reprezentowana przez doświadczone organizacje związkowe, które mogą pełnić rolę gwaranta stabilności i merytorycznego wsparcia w procesie zmian. W efekcie, transformacja obszaru nie jawi się wyłącznie jako proces wygaszania KWK Sośnica, lecz jako ewolucja zasobu, który po procesie rewitalizacji ma szansę stać się nowoczesnym ośrodkiem aktywności zawodowej i społecznej, trwale zintegrowanym z nowymi funkcjami gospodarczymi miasta.

Potencjał gospodarczy

Potencjał gospodarczy KWK Sośnica w Gliwicach należy interpretować jako istotny w skali lokalnej konglomerat aktywów przemysłowych, infrastrukturalnych i energetycznych, których wartość wykracza poza ramy sektora wydobywczego. Choć działalność operacyjna kopalni w strukturach Polskiej Grupy Górniczej S.A. ma zostać wygaszona w 2029 roku[10], zgromadzony majątek stanowi platformę dla wdrożenia modelu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz nowoczesnego przemysłu energetycznego. Korzenie historyczne zakładu, sięgające 1917 roku oraz jego intensywna modernizacja w latach 70. i 80. XX[11] wieku pozostawiły po sobie infrastrukturę o dużej skali, obejmującą m.in. uzbrojone tereny inwestycyjne, bocznice kolejowe oraz obiekty kubaturowe, które po dekarbonizacji mogą zostać zaadaptowane na potrzeby nowoczesnej logistyki, lekkiej produkcji czy centrów danych[12].

Filarem obecnego potencjału gospodarczego kopalni jest zaawansowany i wysokosprawny system utylizacji metanu, który pozycjonuje zakład jako jednostkę o wysokim stopniu autokonsumpcji energetycznej[13]. Taka konfiguracja pozwala na pokrycie 30% całkowitego zapotrzebowania kopalni na energię elektryczną[14], podczas gdy odzysk ciepła technologicznego ze spalania metanu zaspokaja 100% potrzeb cieplnych zakładu. Z punktu widzenia analizy gospodarczej, KWK Sośnica dysponuje gotową, autonomiczną mikro siecią energetyczną. Taka infrastruktura drastycznie obniża koszty stałe funkcjonowania obiektów i stanowi gotowy model „wyspy energetycznej", który może zostać udostępniony przyszłym inwestorom, oferując im dostęp do taniej energii produkowanej na miejscu.

Należy jednak zaznaczyć, że efektywność tego systemu jest ściśle skorelowana z aktywnym procesem wydobywczym, który umożliwia ujęcie gazu w obecnej

---

[10] Umowa społeczna dotycząca transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz wybranych procesów transformacji województwa śląskiego. (2021).

[11] Polska Grupa Górnicza S.A. – KWK Sośnica (opis kopalni), https://www.pgg.pl/strefa-korporacyjna/firma/kopalnie/6-kwk-sosnica, dostęp: 14.11.2025

[12] Ibidem.

[13] Ibidem.

[14] Ibidem.

skali. W perspektywie wygaszania działalności kopalni po 2029 roku, obecna „wyspa energetyczna" musi być zatem traktowana jako rozwiązanie o charakterze pomostowym. Stopniowy spadek dopływu metanu po zakończeniu eksploatacji pokładów będzie wymagał wdrożenia alternatywnych źródeł zasilania, aby utrzymać niezależność energetyczną infrastruktury w dłuższej perspektywie. Z tego względu niezwykle istotne są równolegle rozwijane inicjatywy w zakresie magazynowania energii oraz odnawialnych źródeł, które docelowo mają przejąć funkcję stabilizatora bilansu energetycznego obszaru.

Wysoki standard kultury operacyjnej i bezpieczeństwa procesów technicznych potwierdza pięciokrotne zwycięstwo kopalni w prestiżowym konkursie „Bezpieczna Kopalnia" w latach 2015–2021[15]. Dla potencjalnych partnerów gospodarczych jest to sygnał o sprawnej administracji technicznej i niskim ryzyku operacyjnym związanym z utrzymaniem infrastruktury. Atutem uzupełniającym potencjał gospodarczy jest pełna integracja obszaru z krajowym systemem transportu szynowego. Obsługa logistyczna realizowana przez PKP Cargo, w połączeniu z rozbudowanym układem torowym kopalni, zapewnia wysoką przepustowość w zakresie transportu towarowego[16]. Umożliwia to prowadzenie działalności o dużej skali, wymagającej sprawnej ekspedycji materiałów, co w połączeniu z bliskością kluczowych węzłów autostradowych (A1 i A4) nadaje terenowi charakter hubu o znaczeniu ponadregionalnym.

Kolejnym filarem przewagi gospodarczej obszaru jest potencjał w zakresie wielkoskalowego magazynowania energii, co wpisuje się w globalny trend transformacji energetycznej. Zakład dysponuje infrastrukturą w postaci dwóch zasobników węgla (przygotowanych do eksploatacji, jednak nigdy nie uruchomionych) o pojemności 8314 m^3 każdy, które ze względu na swoje parametry konstrukcyjne są predysponowane do adaptacji na piaskowe magazyny ciepła (tzw. sand batteries)[17]. Technologia ta, oparta na wykorzystaniu taniego i powszechnego

[15] Polska Grupa Górnicza S.A. – Oddział KWK Sośnica (opis kopalni), https://www.pgg.pl/strefa-korporacyjna/firma/kopalnie/6-kwk-sosnica, dostęp: 14.11.2025.

[16] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

[17] Ibidem.

medium, jakim jest suchy piasek, pozwala na akumulację energii cieplnej i jej przechowywanie przy minimalnych stratach przez długi okres. W wymiarze ekonomicznym rozwiązanie to generuje wymierne korzyści poprzez możliwość komercyjnego oddawania zgromadzonego ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej, zasilania procesów przemysłowych w sąsiednich zakładach lub produkcji pary technologicznej[18]. Takie podejście zamienia pasywne obiekty magazynowe w aktywne jednostki przychodowe, znacząco podnosząc rentowność majątku postindustrialnego.

Fotografia 1. Szyb VII oraz zasobnik węgla

Źródło: W. Nikel [06.11.2025]

[18] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

Równie innowacyjnym projektem o wysokim potencjale rewitalizacyjnym jest planowane przekształcenie Szybu VII na Polu Zachód. Ten nieużytkowany (ze względu na zaniechanie inwestycji w jego wykorzystanie do celów górniczych) do tej pory obiekt, o głębokości 1050 m i średnicy 8 m, stanowi potencjał do gospodarczego wykorzystania – budowy grawitacyjnych magazynów energii elektrycznej, podziemnych elektrowni szczytowo-pompowych lub zaawansowanych systemów geotermalnych (magazynów cieplnych)[19]. Nad wstępną koncepcją technologiczną oraz oceną wykonalności tego przedsięwzięcia pracuje obecnie Instytut Techniki Górniczej KOMAG, co gwarantuje najwyższy poziom merytoryczny projektu oraz zwiększa szanse na pozyskanie funduszy zewnętrznych na jego realizację[20]. Adaptacja tak specyficznego obiektu jak szyb kopalniany do celów nowoczesnej energetyki może być modelowym przykładem nadawania nowej wartości gospodarczej mieniu, które w tradycyjnym modelu likwidacji generowałoby jedynie koszty rozbiórki. Dzięki tym rozwiązaniom, KWK Sośnica pozycjonuje się jako przyszły hub technologiczny, zdolny do stabilizowania lokalnego rynku energii.

Na terenie KWK Sośnica znajdują się osadniki wodne, których nowe zagospodarowanie może wzmacniać procesy transformacji gospodarczej. W tym celu może zostać wykorzystany projekt budowy pływającej farmy fotowoltaicznej (floating-PV) o mocy 2 MWp. Inwestycja ta, zlokalizowana na obszarze 1,5 ha i składająca się z 25 pływających sekcji, stanowi przełomowe podejście do zagospodarowania wewnętrznych zbiorników wodnych kopalni[21]. Głównym celem gospodarczym farmy jest radykalna redukcja kosztów zakupu energii z sieci poprzez zasilanie bieżących potrzeb operacyjnych zakładu energią pochodzącą ze źródeł odnawialnych. Kluczowym argumentem potwierdzającym wiarygodność i strategiczne znaczenie tego projektu jest pozyskane dofinansowanie w kwocie 6,8 mln euro[22], co niemal całkowicie eliminuje ryzyko inwestycyjne i przyspiesza zwrot z kapitału.

---

[19] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

[20] Ibidem.

[21] Ibidem.

[22] Ibidem.

System fotowoltaiczny został zaprojektowany jako zintegrowane ogniwo większej sieci, połączone z zaawansowanym magazynem energii w technologii litowo-jonowej o pojemności 2 MWh i mocy wyjściowej 100 kW[23]. Taka konfiguracja hybrydowa pozwala na efektywne zarządzanie nadwyżkami energii, ich akumulację w okresach szczytowej produkcji oraz stabilne wykorzystanie w czasie zwiększonego zapotrzebowania lub mniejszego nasłonecznienia. Wymiernym efektem gospodarczym jest wzrost niezależności energetycznej obszaru, co czyni go odpornym na wahania cen rynkowych mediów.

Innowacyjny i długoterminowy potencjał tych przedsięwzięć jest dodatkowo uwiarygodniony przez ścisłą współpracę z wiodącymi ośrodkami naukowo-badawczymi, takimi jak Instytut Techniki Górniczej KOMAG, Główny Instytut Górnictwa (GIG) oraz Politechnika Śląska[24]. Partnerstwo to nie tylko gwarantuje transfer najnowocześniejszej wiedzy inżynierskiej, ale także otwiera drogę do dalszych badań nad optymalizacją systemów energetycznych na terenach postindustrialnych. Dzięki temu KWK Sośnica transformuje się w unikalny poligon technologiczny, gdzie tradycyjny majątek kopalniany staje się nowoczesnym aktywem generującym wartość dodaną w ramach gospodarki niskoemisyjnej.

Podsumowując, potencjał gospodarczy KWK Sośnica opiera się na połączeniu wielkoskalowej infrastruktury technicznej z nowoczesnymi systemami zarządzania energią. Kluczowym atutem obszaru jest jego wysoka gotowość do pełnienia funkcji niezależnego węzła energetycznego. Choć obecna wydolność systemu metanowego ma charakter pomostowy i jest zależna od procesów wydobywczych, to istniejąca mikro sieć, wzbogacona o instalacje OZE, magazyny litowo-jonowe oraz innowacyjne projekty magazynowania ciepła i energii w szybach, tworzy fundament pod szeroki wachlarz scenariuszy rozwojowych. Taka konfiguracja pozwala na drastyczne obniżenie kosztów operacyjnych dla dowolnych przyszłych procesów gospodarczych, oferując im dostęp do stabilnej energii w dużej mierze wytwarzanej na miejscu.

Wartość ekonomiczną terenu determinuje również jego międzynarodowa dostępność logistyczna. Pełna integracja z systemem kolejowym oraz bliskość

[23] Ibidem.

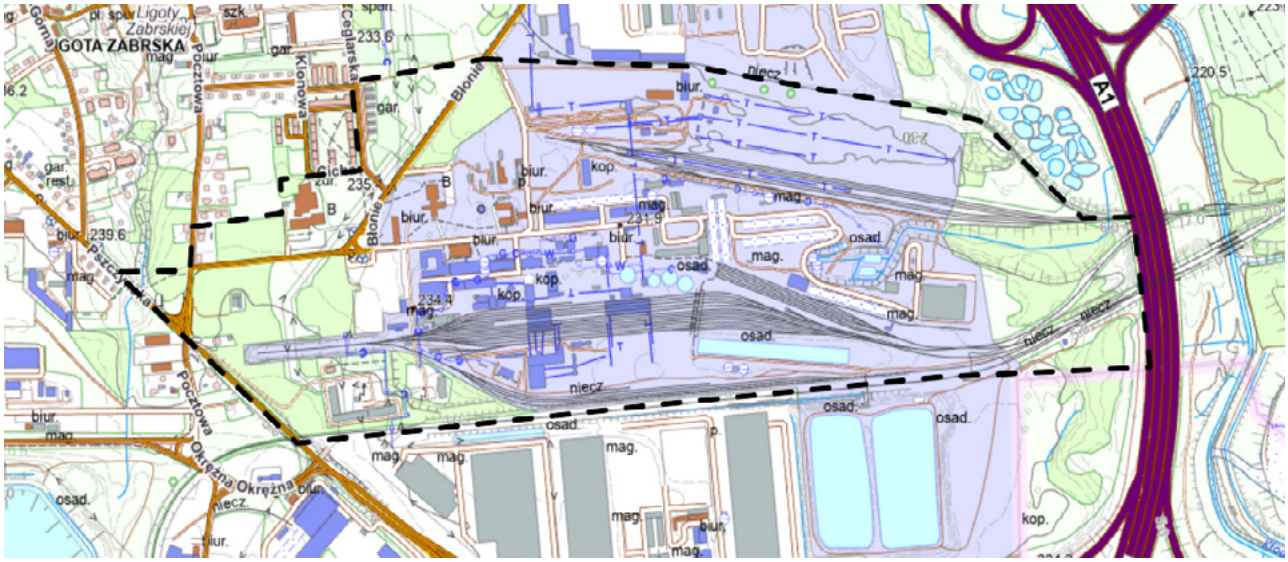
[24] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

kluczowych węzłów autostradowych, w połączeniu z wysoką kulturą operacyjną potwierdzoną licznymi wyróżnieniami, stanowią istotne atuty, które znacząco podnoszą atrakcyjność inwestycyjną obszaru w oczach przyszłych partnerów biznesowych. Dzięki współpracy z czołowymi ośrodkami naukowymi oraz pozyskaniu znaczących funduszy zewnętrznych, proces transformacji majątku nie jest postrzegany jako kosztowna likwidacja, lecz jako budowa nowoczesnego poligonu technologicznego. W rezultacie KWK Sośnica dysponuje skonsolidowanym zasobem infrastrukturalnym, który dzięki swojej elastyczności i innowacyjności jest gotowy do generowania nowej wartości dodanej w gospodarce niskoemisyjnej, niezależnie od wybranego w toku dalszych analiz kierunku rewitalizacji.

Potencjał infrastrukturalny

Teren kopalni KWK Sośnica charakteryzuje się rozbudowanym i w pełni ukształtowanym zapleczem technicznym, wynikającym z wieloletniej działalności wydobywczej. Obszar ten stanowi zwarty kompleks przemysłowy, w którym istniejące uzbrojenie terenu oraz sieć połączeń tworzą gotową strukturę funkcjonalną. Zasoby te, obejmujące zarówno obiekty kubaturowe, jak i liniowe, stanowią istotny kapitał początkowy dla przyszłych procesów transformacji, minimalizując konieczność budowy podstawowej infrastruktury od zera.

Szkielet komunikacyjny obszaru bazuje na bezpośrednim sąsiedztwie strategicznego węzła autostradowego Gliwice Sośnica, łączącym autostrady A1 i A4 oraz inne ważne drogi krajowe i regionalne. Stamtąd, główną osią obsługującą teren kopalni jest ulica Błonie, która wprowadza ruch kołowy w głąb zakładu. Jak wynika z analizy mapy ewidencyjnej, wewnętrzny system dróg łączy strefę administracyjno-biurową ze strefą magazynową i technologiczną. Układ wewnętrzny, składający się z utwardzonych dróg zakładowych, jest przystosowany do obsługi ciężkiego transportu oraz maszyn.

Mapa 4. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - infrastruktura drogowa i kolejowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie iMapNext - Geoportal, [https://mapy.geoportal.gov.pl/] [autor: P. Rykała]

Kluczowym elementem potencjału infrastrukturalnego jest również rozbudowana infrastruktura szynowa przecinająca centralną część obszaru. Nie jest to pojedynczy tor, lecz wielotorowy układ bocznicowy, który umożliwia manewrowanie i postój wielu składów towarowych jednocześnie. System ten jest włączony do publicznej sieci kolejowej, co umożliwia przesył towarów. Potencjał ten zostanie utrzymany i rozwinięty dzięki planowanej inwestycji o wartości 124 mln zł (wspieranej przez Urząd Marszałkowski), zakładającej budowę zaplecza technicznego Kolei Śląskich[25]. Realizacja ta, wraz z planowaną budową trzech nowych przystanków, gwarantuje zachowanie ciągłości funkcji transportowej tego obszaru również po wygaszeniu działalności wydobywczej[26].

[25] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

[26] Koleje Śląskie – Koleje Śląskie chcą zbudować nową bazę techniczną w Gliwicach, https://www.kolejeslaskie.com/koleje-slaskie-chca-zbudowac-nowa-baze-techniczna-w-gliwicach/, dostęp: 14.11.2025.

Fotografia 2. Szyb IV i przenośniki taśmowe na analizowanym obszarze
Źródło: W. Nikel [06.11.2025]

Kolejnym elementem potencjału infrastrukturalnego są istniejące zasoby budowlane. Zróżnicowana struktura obiektów oraz ich koncentracja tworzą gotową bazę operacyjną, która jednak wymaga krytycznej weryfikacji pod kątem opłacalności adaptacji względem nowej zabudowy. Struktura ta w zachodniej części kompleksu (wzdłuż ulicy Błonie) tworzy zwarte centrum operacyjne kopalni, charakteryzujące się znacznym zróżnicowaniem wysokościowym. Dominującym elementem są tu obiekty o wysokości do 5 kondygnacji naziemnych[27]. Weryfikacja terenowa stanu technicznego ujawnia jednak istotne ograniczenia; większość obiektów uległa znacznej dekapitalizacji, a realne walory adaptacyjne (w odróżnieniu od reszty kompleksu) zachował przede wszystkim główny budynek administracyjny.[28] Ich zwarta bryła i wertykalny układ pozwalają na maksymalizację powierzchni

[27] Miasto Gliwice – Geoportal (Miejski System Informacji Przestrzennej), https://geoportal.gliwice.eu/, dostęp: 14.11.2025.

[28] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

użytkowej biur i zaplecza przy relatywnie niewielkim zajęciu gruntu. Funkcjonalność tej strefy dopełniają widoczne na planach rozległe, utwardzone parkingi oraz place manewrowe, zdolne do obsługi dużej liczby pracowników i pojazdów.

W głębi terenu charakter zabudowy zmienia się na typowo przemysłowy. Zlokalizowane tam obiekty warsztatowe i magazynowe to w przeważającej mierze hale o niższej wysokości (1-2 kondygnacje), ale wyróżniające się dużą powierzchnią rzutu. Kluczowymi punktami orientacyjnymi są tu szyby (Szyb III, Szyb IV oraz Szyb VII), zintegrowane z siecią taśmociągów i infrastruktury przesyłowej. W tej strefie kluczowym atutem nie jest jednak sama substancja budowlana (która w dużej mierze kwalifikuje się do rozbiórki), lecz ukształtowany, czytelny układ przestrzenny oraz utwardzone podłoże. Wschodnia i północna część zakładu to natomiast rozległe tereny o charakterze otwartym (obecne place składowe węgla), stanowiące gotową rezerwę terenową pod przyszłe inwestycje kubaturowe lub logistyczne.

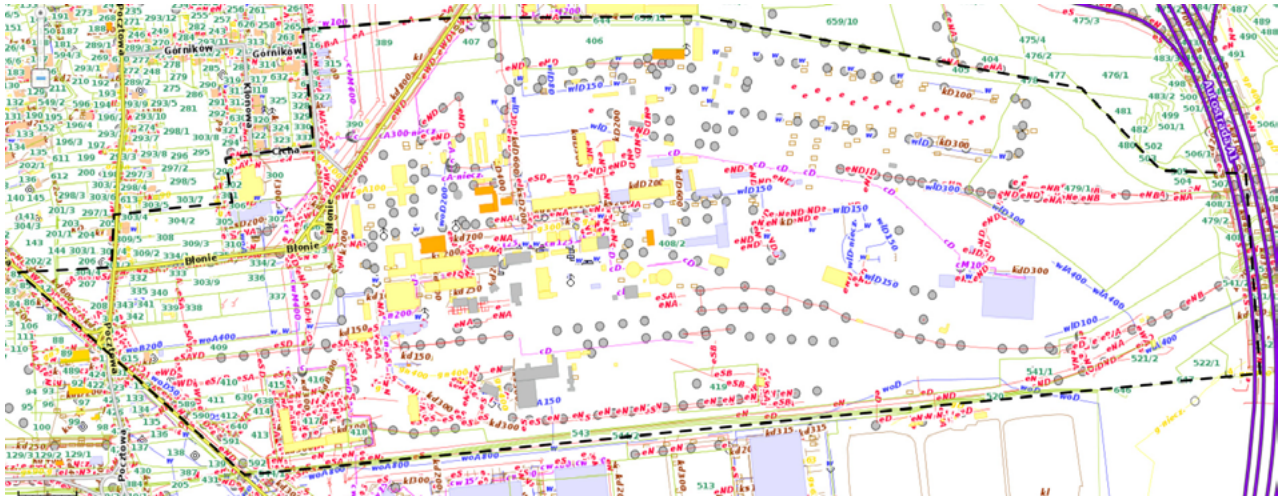

Mapa 5. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - zabudowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie MSIP Gliwice, [https://geoportal.gliwice.eu/] [autor: P. Rykała]

Kluczowym wyróżnikiem obszaru KWK Sośnica jest kompletne i w pełni drożne uzbrojenie terenu. Analiza ujawnia niezwykle wysokie zagęszczenie infrastruktury przesyłowej, co stanowi zarówno istotny zasób, jak i wyzwanie projektowe. Media doprowadzone są tu bezpośrednio do poszczególnych obiektów jednak stopień skomplikowania podziemnych sieci może stanowić barierę inwestycyjną.

Szczegółowa interpretacja planów pozwala zidentyfikować kompletny system mediów: widoczna gęsta sieć linii czerwonych (oznaczonych symbolem „e") obrazuje rozbudowany układ elektroenergetyczny oplatający cały zakład, linie fioletowe („c") wyznaczają przebieg magistrali ciepłowniczej, natomiast linie niebieskie („w") potwierdzają pełne pokrycie terenu siecią wodociągową. Tak nasycona struktura, choć gwarantuje dostępność mediów, będzie wymagała szczegółowej inwentaryzacji i uporządkowania, aby uniknąć kolizji z nowo projektowaną zabudową.

Mapa 6. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - infrastruktura sieciowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie MSIP Gliwice, [https://geoportal.gliwice.eu/] [autor: P. Rykała]

Zasilanie obiektów zapewniane jest z dwóch niezależnych źródeł, co zapewnia wysoki poziom bezpieczeństwa energetycznego. Pierwszym filarem jest własna produkcja oparta na nowoczesnej instalacji kogeneracyjnej, wykorzystującej metan z odmetanowania pokładów węgla. Pracujące w tym systemie cztery agregaty prądotwórcze stanowią wysoce efektywne źródło energii – do 31 lipca 2025 r. wygenerowały one łącznie 246 907 MWh energii elektrycznej oraz 111 047 GJ energii cieplnej[29], co przełożyło się na wymierną wartość ekonomiczną rzędu 122,5 mln zł[30]. Wydajność tej instalacji pozwala obecnie na pokrycie około 50% zapotrzebowania

[29] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

[30] Ibidem.

zakładu na energię elektryczną, natomiast zapotrzebowanie na energię cieplną zaspokajane jest w 100%.

Drugim filarem, gwarantującym stabilność dostaw dla przyszłych inwestorów, jest przyłącze do sieci zewnętrznej. Kopalnia dysponuje pięcioma punktami zasilania o łącznej mocy przyłączeniowej sięgającej 20 MW, z czego trzy zlokalizowane są strategicznie na Polu Zachód[31]. W połączeniu z systemem ciepłowniczym o mocy 25 MW[32], tworzy to kompletne zaplecze techniczne, gotowe do obsługi najbardziej energochłonnych procesów technologicznych bez konieczności ponoszenia kosztownych nakładów na budowę nowej infrastruktury przesyłowej.

Analiza ortofotomapy terenu ujawnia specyficzne obiekty hydrotechniczne, które obecnie pełnią funkcje retencyjne, ale stanowią gotową bazę pod przyszłą transformację energetyczną. Mowa tu o widocznych na planach Pola Zachód zbiornikach wód dołowych (osadnikach). Ze względu na specyfikę gromadzonej tam wody – charakteryzującej się wysokim zasoleniem – obiekty te wymagają niestandardowego podejścia inżynieryjnego.

Właśnie te istniejące akweny zostały wytypowane do realizacji wspomnianego wcześniej pionierskiego projektu POSTEN (dofinansowanego z funduszy UE)[33], który zakłada adaptację lustra wody pod pływającą farmę fotowoltaiczną. Z uwagi na obecne warunki korozyjne (sól), opisywana instalacja ma opierać się na nowatorskich rozwiązaniach technicznych, takich jak konstrukcje kompozytowe zamiast metalowych oraz systemy klejenia paneli. Projekt przewiduje również wykorzystanie innowacyjnej linii przesyłowej typu SWET[34]. Co istotne, infrastruktura ta jest dopiero w fazie planowania, ale sama obecność zbiorników o odpowiedniej powierzchni czyni ten teren fizycznie przygotowanym na przyjęcie tak zaawansowanej technologii.

---

[31] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

[32] Ibidem.

[33] Polska Grupa Górnicza S.A. – „Pływająca elektrownia na osadniku w kopalni Sośnica", https://www.pgg.pl/strefa-korporacyjna/aktualnosci/1995/Plywajaca-elektrownia-Sosnica, dostęp: 14.11.2025.

[34] Ibidem.

Fotografia 3. Infrastruktura kopalni z lotu ptaka

Źródło: Polska Grupa Górnicza S.A.

Pozostała, istniejąca część majątku trwałego kopalni, mimo wieloletniej eksploatacji, utrzymywana jest w wysokim reżimie technicznym. Kluczowe ciągi technologiczne podlegają ścisłym rygorom prawa górniczego, a sprawność bieżących systemów nadzoru potwierdza wielokrotne nagradzanie zakładu we wspomnianym powyżej konkursie „Bezpieczna Kopalnia" (miejsca na podium w latach 2015–2021)[35]. Świadczy to o tym, że obecna infrastruktura KWK Sośnica stanowi bezpieczną bazę do wprowadzenia nowych funkcji przemysłowych.

Potencjał środowiskowy

KWK Sośnica, zlokalizowana w południowo-wschodniej części Gliwic, to przykład dużego zakładu przemysłowego, który funkcjonuje również w bezpośrednim sąsiedztwie przyrody. Analiza ukształtowania powierzchni pokazuje, że teren ten został na przestrzeni lat silnie przekształcony przez człowieka. Centralna

[35] Polska Grupa Górnicza S.A. – Oddział KWK Sośnica (opis kopalni), https://www.pgg.pl/strefa-korporacyjna/firma/kopalnie/6-kwk-sosnica , dostęp: 14.11.2025.

część zakładu to sztucznie wyrównany i podniesiony obszar, przygotowany historycznie pod ciężkie budynki i infrastrukturę kolejową. Dzięki temu, że grunty te zostały utwardzone i wypoziomowane, stanowią one stabilną bazę pod przyszłe inwestycje, nie wymagając tak dużych nakładów na prace ziemne, jak w przypadku terenów typu greenfield. Zgodnie z klasyfikacją gruntów, mamy tu do czynienia z terenem przekształconym (antropogenicznym), co ułatwia procesy inwestycyjne w porównaniu do obszarów chronionych[36].

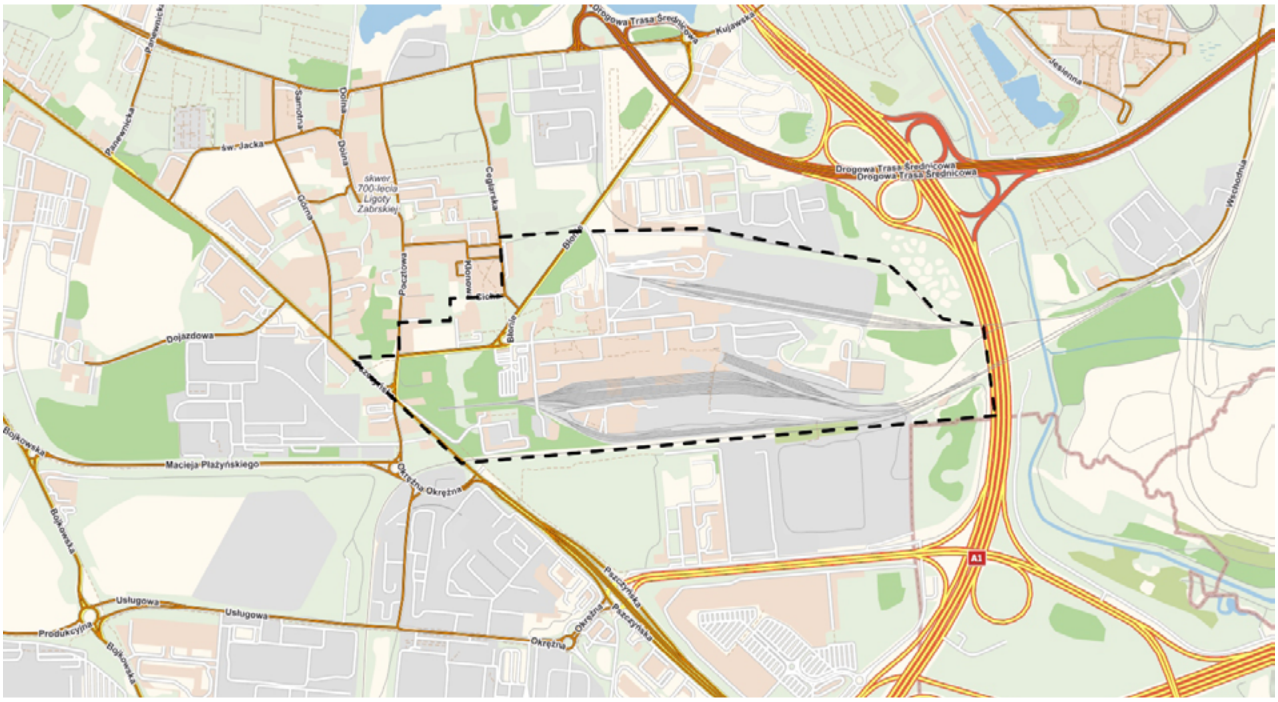

Mapa 7. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - rzeźba terenu
Źródło: opracowanie własne na podstawie iMapNext - Geoportal, [https://mapy.geoportal.gov.pl/] [autor: P. Rykała]

Mimo przemysłowego charakteru, granice kopalni otacza gęsty pas zieleni, który pełni funkcję naturalnego ogrodzenia. Jest to bariera oddzielająca zakład od miasta i dróg, tłumiąca hałas i zasłaniająca widok na instalacje techniczne. Analiza mapy ogólnogeograficznej uwidacznia zwarte kompleksy leśne oraz mniejsze skupiska zieleni wewnątrz zakładu. Ten wysoki stopień zalesienia sprawia, że teren stał

[36] Geoportal.gov.pl – Mapy (serwis map państwowy), https://mapy.geoportal.gov.pl, dostęp: 17.11.2025

się domem dla dzikiej zwierzyny – saren, dzików i ptaków – które traktują go jako bezpieczny korytarz migracyjny łączący okoliczne lasy[37]. Ich obecność jest najlepszym dowodem na to, że środowisko tutaj nie jest toksyczne.

Mapa 8. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - wizualizacja topograficzna

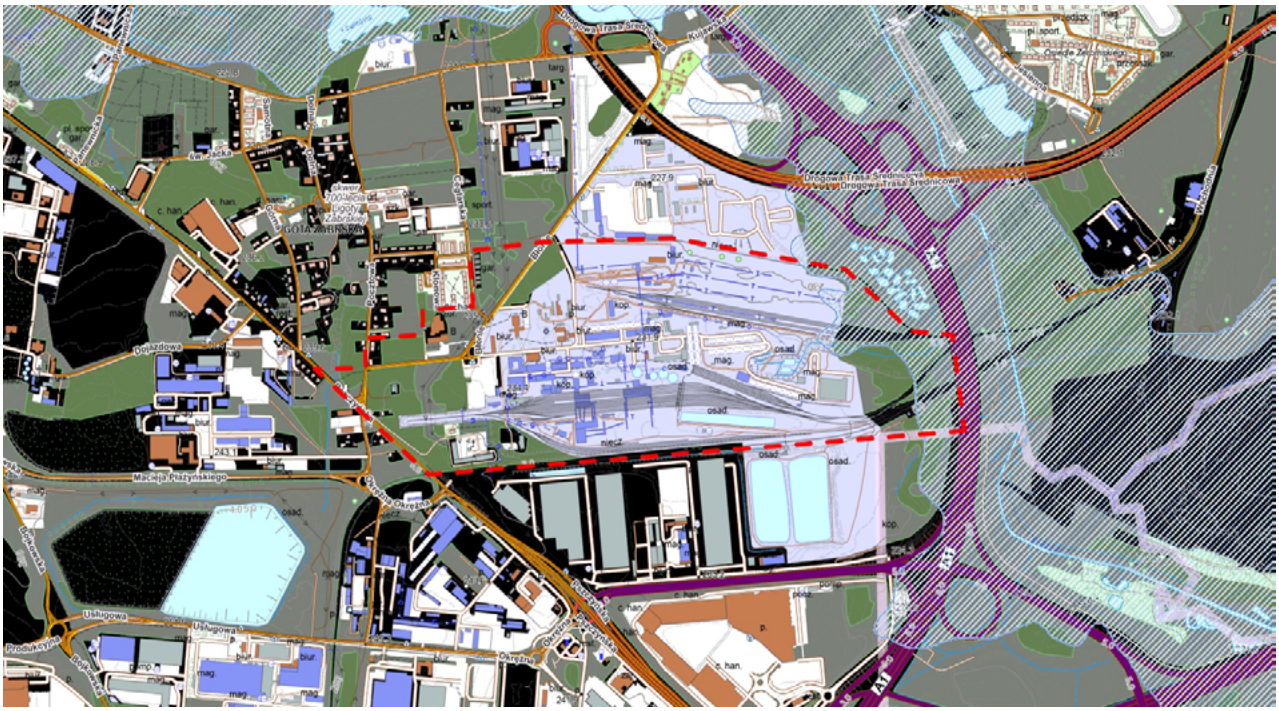
Źródło: opracowanie własne na podstawie iMapNext - Geoportal, [https://mapy.geoportal.gov.pl/] [autor: P. Rykała]

Kluczowym aspektem dla bezpieczeństwa przyszłej inwestycji jest woda. Analiza map zagrożenia powodziowego przynosi pozytywne wnioski: główna część zakładu, dzięki swojemu wyższemu położeniu, znajduje się w strefie całkowicie bezpiecznej. Obszary zagrożone zalaniem lub podmokłe występują jedynie na wschodnich obrzeżach działki, w dolinie rzeki Kłodnicy i przy autostradzie, z dala od budynków i hal. Sama gospodarka wodna kopalni działa w obiegu zamkniętym. Woda technologiczna, czerpana z zewnętrznego zbiornika „Sośnica I" (Jezioro Farskie), krąży w szczelnych instalacjach i osadnikach[38]. Choć jest ona zasolona, system ten jest odizolowany od

[37] Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizyty studyjnej w dniu 06.11.2025 r.

[38] Ibidem.

środowiska, co chroni glebę i wody gruntowe przed zanieczyszczeniem[39]. Zrzuty wód są kontrolowane i uzgadniane z PGW Wody Polskie.

Mapa 9. Analizowany obszar KWK Sośnica w Gliwicach - zagrożenia podtopieniami

Źródło: opracowanie własne na podstawie iMapNext - Geoportal, [https://mapy.geoportal.gov.pl/] [autor: P. Rykała]

Analiza uwarunkowań środowiskowych KWK Sośnica ujawnia synergię między przemysłowym dziedzictwem terenu a jego stabilnością ekologiczną. Kluczowym atutem inwestycyjnym jest tu korzystne przekształcenie antropogeniczne. Techniczną gotowość terenu dopełnia funkcjonujący ekosystem osłonowy, w którym szczelna bariera zieleni oraz obecność naturalnych bioindykatorów potwierdzają brak toksyczności gruntu. W efekcie obszar ten oferuje inwestorowi bezpieczną przestrzeń operacyjną typu brownfield, która spełnia współczesne wymogi zrównoważonego rozwoju, łącząc zredukowane koszty prac ziemnych z wysokim standardem bezpieczeństwa ekologicznego.

[39] Ibidem.

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

Strategia transformacji obszaru KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem

WARIANT I

1.1. Diagnoza – bilans strategiczny

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy analizowanego obszaru, dokonano weryfikacji szerokiej listy zidentyfikowanych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. A następnie, prowadząc analizę oddziaływania poszczególnych czynników na rozwój obszaru, dokonano wyboru kluczowych czynników strategicznych. W niniejszym opracowaniu wskazane one zostały w Tabeli 1. Na ich podstawie, w kolejnym kroku przeprowadzono analizę SWOT.

Tabela 1. Kluczowe czynniki strategiczne - analiza SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
S1. Atrakcyjna lokalizacja obszaru Kopalni KWK Sośnica zapewniająca jednoczesny dostęp do transeuropejskich korytarzy transportowych (A1-E75, A4–E40) oraz do rdzenia metropolii (przez DTŚ), umożliwiając szybkie i efektywne powiązania z kluczowymi rynkami, ośrodkami gospodarczymi i zapleczem pracy	**W1**. Nasyp autostrady po wschodniej stronie stanowi trwałą barierę fizyczną ograniczającą integrację przestrzenną i funkcjonalną obszaru z jego wschodnim otoczeniem
S2. Wysokie kompetencje techniczne pracowników związanych z działalnością KWK Sośnica w szczególności elektryków, mechaników oraz operatorów maszyn, stanowią zasób możliwy do wykorzystania w rozwijających się branżach technicznych i przemysłowych oraz możliwość aktywizacji zawodowej starszych pracowników kopalni np. w pracach konserwatorskich czy rewitalizacyjnych	**W2.** Bezpośrednie sąsiedztwo intensywnie użytkowanych arterii komunikacyjnych (A1, A4, DTŚ) generujące negatywne uwarunkowania w postaci hałasu i zanieczyszczeń powietrza, co ogranicza możliwość lokalizacji funkcji wrażliwych, w szczególności zabudowy mieszkaniowej lub rekreacyjnej o charakterze otwartym
S3. Ukształtowana kultura bezpieczeństwa wśród pracowników kopalni, wynikająca z rygorystycznych zasad BHP i organizacji pracy, zwiększająca potencjał adaptacyjny kapitału ludzkiego w innych sektorach gospodarki	**W3.** Proces wygaszania działalności kopalni generujący konieczność restrukturyzacji lokalnego rynku pracy oraz ryzyko przejściowego wzrostu bezrobocia
S4. Wysoki potencjał transformacyjny terenu KWK Sośnica umożliwiający adaptację zachowanej infrastruktury postindustrialnej – w tym szybów, zasobników węgla oraz osadników – do nowych funkcji energetycznych i technologicznych, co zwiększa funkcjonalną i ekonomiczną wartość istniejących zasobów	**W4.** Konieczność przeprowadzenia złożonych i czasochłonnych procesów rekultywacji, zabezpieczenia terenów zdegradowanych oraz spełnienia wymogów środowiskowych i formalno-prawnych związanych z przekształcaniem terenów pogórniczych, mogąca wydłużać proces inwestycyjny i zwiększać jego koszty

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
S5. Utrzymanie wysokich standardów bezpieczeństwa operacyjnego przez oddział KWK Sośnica buduje pozytywną reputację podmiotu i sprzyja społecznej akceptacji procesów transformacji	**W5.** Ograniczona funkcjonalność części infrastruktury technicznej terenu KWK Sośnica, wymagająca kosztownych modernizacji i dostosowania do współczesnych standardów.
S6. Współpraca oddziału KWK Sośnica z instytucjami naukowo-badawczymi takimi jak KOMAG i GIG-PIB wzmacniająca innowacyjność oraz techniczną wykonalność planowanych kierunków przekształceń terenu	**W6.** Zależność obecnego systemu grzewczego i energetycznego od wydobycia metanu, powodująca wymuszenia poszukiwania nowych źródeł paliwa w przyszłości dla istniejących agregatów kogeneracyjnych
S7. Potencjał rozwoju transportu kolejowego i intermodalnego terenu KWK Sośnica, wynikający z istnienia bocznicy kolejowej oraz planowanych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących modernizację torów, budowę nowych przystanków oraz zaplecza technicznego Kolei Śląskich, zwiększający dostępność transportową i atrakcyjność obszaru dla działalności gospodarczych	**W7.** Zróżnicowany stan techniczny obiektów wynikający z etapowego rozwoju kopalni, wpływający na konieczność selektywnego podejścia do modernizacji i adaptacji infrastruktury oraz różnicujący koszty i tempo przyszłego zagospodarowania poszczególnych części terenu
S8: Wielopokoleniowa historia i status kopalni jako symbolu tożsamości lokalnej budująca silny kapitał społeczny i poczucie więzi mieszkańców z terenem.	**W8.** Wysoka mineralizacja wód technologicznych pochodzących z „Jeziora Farskiego", wymagająca stosowania szczelnych obiegów zamkniętych, wpływająca na wzrost złożoności systemów technicznych i kosztów ich utrzymania
S9: Naturalne pasy zieleni otaczające teren zakładu, pełniące funkcję bufora ekologicznego i korytarza przyrodniczego, zwiększające atrakcyjność środowiskową oraz potencjał wizerunkowy nowych form zagospodarowania.	**W9.** Ograniczona atrakcyjność krajobrazowa części obszaru, związana z obecnością zdegradowanych terenów poprzemysłowych i infrastruktury technicznej, wymagająca znacznych nakładów na poprawę estetyki i jakości przestrzeni publicznych
S10: Znaczna powierzchnia jednorodnego własnościowo terenu pogórniczego, umożliwiająca kompleksowe i etapowe planowanie nowych funkcji bez konieczności fragmentarycznego wykupu gruntów, co zwiększa elastyczność inwestycyjną i skraca procesy przygotowawcze.	**W10.** Potencjalna kolizja planowanych funkcji z istniejącymi strefami bezpieczeństwa górniczego, zawężająca zakres dopuszczalnych form zagospodarowania i wymagająca uzgodnień z organami nadzoru

SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
O1. Zróżnicowana struktura funkcjonalna otoczenia (mieszkaniowa, przemysłowa, rekreacyjna, rolna) na terenach dzielnic Sośnica, Baildona i Ligota Zabrska tworząca korzystne warunki dla wielofunkcyjnego rozwoju i równoważenia potrzeb użytkowników przestrzeni	**T1.** Bliskość terenów przemysłowych głównie na terenach Ligoty Zabrskiej i Baildona generująca potencjalne uciążliwości środowiskowe (hałas, emisje, transport ciężki), wpływające negatywnie na komfort zamieszkania
O2. Obecność firm globalnych (Raben, ISOVER, Nagel Group) oraz klastrów mniejszych firm, co generuje miejsca pracy i buduje potencjał gospodarczy Gliwic	**T2.** Zwartość zabudowy w Sośnicy, ograniczająca możliwości tworzenia nowych terenów zielonych oraz przestrzeni publicznych
O3. Silne zaplecze akademickie związane z bliskością m.in. Politechniki Śląskiej sprzyjające współpracy szkół z uczelniami i rozwojowi projektów edukacyjnych	**T3.** Ruch tranzytowy związany z głównymi ciągami komunikacyjnymi zwiększający zatłoczenie i obciążenie komunikacyjne
O4. Modernizacja wybranych przestrzeni publicznych z elementami zieleni przekładająca się na poprawę estetyki i funkcjonalność otoczenia, co wpływa na wyższy komfort zamieszkania w Gliwicach	**T4.** Postępujący zanik terenów rolnych w Ligocie Zabrskiej wywołujący presję urbanizacyjną oraz zmianę charakteru krajobrazu
O5. Wysoka zdolność miasta Gliwice do absorpcji środków unijnych, umożliwiająca realizację dużych projektów infrastrukturalnych	**T5.** Obciążenie hałasem komunikacyjnym wynikające z sąsiedztwa autostrady A1 i DTŚ ograniczające możliwość rozwoju funkcji mieszkaniowych i wypoczynkowych bez zastosowania kosztownych zabezpieczeń
O6. Dogodna lokalizacja sprzyjająca rozwojowi turystyki transgranicznej, generująca potencjał wzrostu dochodów lokalnych i zatrudnienia	**T6.** Ograniczenia zagospodarowania wynikające z obecności infrastruktury liniowej, wymagające zachowania stref ochronnych i wyłączające część obszaru z intensywnego użytkowania.
O7. Transformacja strukturalna regionu oraz dynamiczny rozwój sektorów wiedzy w Gliwicach sprzyjających innowacyjności i wzrostowi konkurencyjności gospodarczej obszaru jest motorem innowacji i rozwoju, co wpływa na podniesienie konkurencyjności gospodarczej całego obszaru	**T7.** Mieszanie się zabudowy mieszkaniowej z terenami typowo przemysłowymi i magazynowymi może prowadzić do konfliktów funkcjonalnych (hałas, uciążliwość transportu ciężkiego)
O8. Uznanie przez władze miasta / regionu potencjału terenów poprzemysłowych jako rezerwy inwestycyjnej, umożliwiającej rewitalizację i ochronę terenów zielonych	**T8.** Duże powierzchnie zajęte przez hale, magazyny i utwardzone place mogą wpływać na obniżenie walorów estetycznych krajobrazu oraz ograniczać powierzchnię biologicznie czynną

SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
O9. Aktywna adaptacja do zmian klimatu zwiększająca odporność miasta na zjawiska ekstremalne	**T9.** Intensywny rozwój funkcji gospodarczych wzdłuż głównych ulic (Pszczyńska, Okrężna) może powodować spychanie funkcji społecznych na dalszy plan lub utrudniać swobodne przemieszczanie się pieszych
O10. Możliwa współpraca gospodarcza w ramach Unii Europejskiej, sprzyjająca rozwojowi handlu, inwestycji i transferowi technologii	**T10.** Silna zależność realizacji inwestycji od dostępności funduszy zewnętrznych, zwiększająca ryzyko ograniczenia skali działań w przyszłości

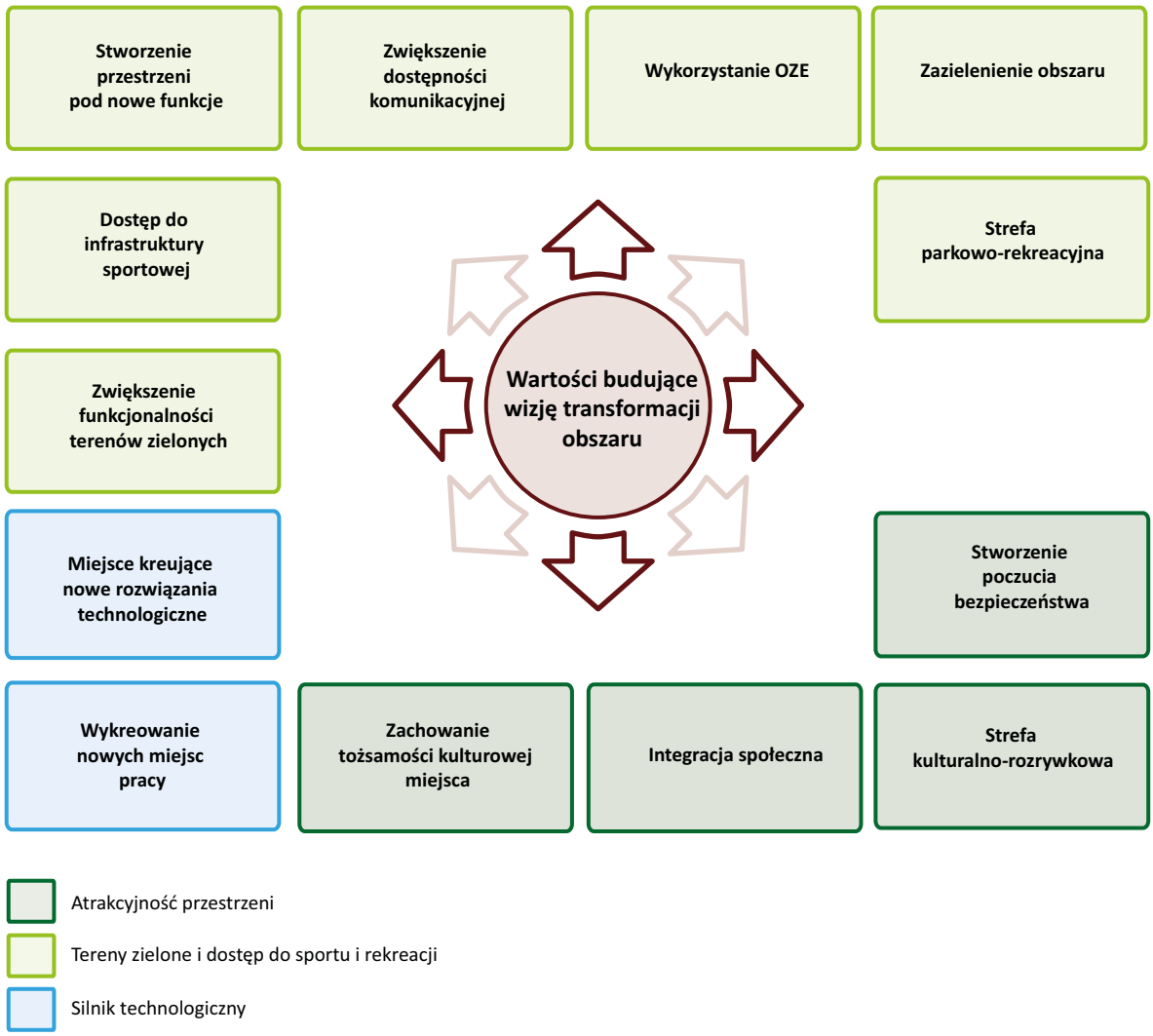
Źródło: opracowanie własne

1.2. Strategia wynikowa

Analizę SWOT przeprowadzono oceniając w macierzy powiązań najbardziej prawdopodobne interakcje pomiędzy siłami i słabościami, a szansami i zagrożeniami. Ze względu na wynik wskazujący na dominację relacji zachodzących pomiędzy siłami i szansami, strategią wynikową dla analizowanego obszaru jest **strategia agresywna (rozwojowa)**. Dzięki zasobom, jakim dysponuje obszar KWK Sośnica, możliwe jest efektywne wykorzystanie szans rynkowych. Jednocześnie brak krytycznych barier wewnętrznych oraz silna pozycja wyjściowa pozwalają skutecznie neutralizować potencjalne zagrożenia płynące z otoczenia.

1.2. Wizja transformacji obszaru

Wartości budujące wizję transformacji zaprezentowane na Rysunku 1 powstały jako rezultat uporządkowanych odpowiedzi udzielonych przez interdyscyplinarne zespoły studentów UE Katowice i Politechniki Śląskiej na następujące pytanie warsztatowe: „za najważniejsze w transformacji/rozwoju analizowanego obszaru uważam…”

Rysunek 1. Wartości budujące wizję transformacji obszaru

Źródło: opracowanie własne

Mając na uwadze postulowane wartości wizję transformacji obszaru zdefiniowano następująco:

Obszar pokopalniany to nowa wizytówka dzielnicy oraz miasta, będącą strefą zieleni, rekreacji oraz sportu. Jednocześnie ukierunkowana na rozwój nowoczesnych technologii i wsparcie gospodarki miasta. Stanowi bezpieczną i atrakcyjną przestrzeń stworzoną wraz z zachowaniem tożsamości górniczej.

1.4. Priorytety i cele strategiczne

Priorytety transformacji obszaru zostały stworzone w oparciu o wyniki warsztatów, na których powstały grupy wartości budujące wizję transformacji analizowanego obszaru. Cele strategiczne powstały jako rezultat uporządkowanych odpowiedzi udzielonych przez interdyscyplinarne zespoły studentów UE Katowice i Politechniki Śląskiej na pytanie warsztatowe: „co chcemy osiągnąć w ramach realizacji poszczególnych priorytetów?". Priorytety strategiczne zostały sformułowane w następujący sposób:

Tabela 2. Priorytety transformacji obszaru

Priorytet	Opis
P1. Zielona przestrzeń rekreacyjno-sportowa	Dla przyszłości obszaru ważne jest kształtowanie wysokiej jakości, ogólnodostępnych przestrzeni zielonych, łączących funkcje rekreacyjne, sportowe i środowiskowe. Rozwój infrastruktury sportowej, w tym boisk i kortów, przyczyni się do zwiększenia aktywności fizycznej zarówno lokalnej społeczności, jak i użytkowników z innych części miasta. Planowane działania stanowią strategiczną odpowiedź na deficyt powierzchni biologicznie czynnych, wprowadzając rozwiązania z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury. Ich zadaniem jest zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego w obrębie rewitalizowanego obszaru.
P2. Silnik innowacji i technologii	Dla przyszłości obszaru ważny jest rozwój gospodarki opartej na wiedzy oraz nowoczesnych technologiach, w szczególności w obszarach związanych z Przemysłem 4.0 i sztuczną inteligencją. Zakłada on tworzenie atrakcyjnych i funkcjonalnych przestrzeni inwestycyjnych sprzyjających lokowaniu podmiotów zaawansowanych technologicznie oraz współpracy z sektorem nauki i badań. Realizacja działań w ramach priorytetu jest zorientowana na dywersyfikację lokalnej struktury gospodarczej, wzrost innowacyjności oraz wzmocnienie konkurencyjności miasta poprzez rozwój nowych, perspektywicznych rynków pracy.

Priorytet	Opis
P3. Przestrzeń przyjazna mieszkańcom	Dla przyszłości obszaru ważne jest kształtowanie bezpiecznej, dostępnej i funkcjonalnej przestrzeni do życia, odpowiadającej na potrzeby obecnych i przyszłych mieszkańców. Obejmuje on rozwój atrakcyjnej zabudowy mieszkaniowej oraz wysokiej jakości przestrzeni publicznych sprzyjających codziennym aktywnościom i integracji społecznej. Planowane działania wspierają wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację mieszkańców oraz integrację międzypokoleniową. Istotnym elementem realizacji priorytetu jest poszanowanie i eksponowanie tożsamości kulturowej miejsca, jako fundamentu budowy trwałej i zakorzenionej wspólnoty lokalnej.

Źródło: opracowanie własne

Do poszczególnych priorytetów przyporządkowano cele strategiczne, co zaprezentowano w Tabeli 3.

Tabela 3. Układ celów strategicznych

Priorytet P1. **Nowoczesna gospodarka i przedsiębiorczość**	**Priorytet P2.** **Transformacja, dziedzictwo kulturowe i partycypacja społeczna**	**Priorytet P3.** **Warunki zamieszkania i integracja społeczna**
CS1.1. Atrakcyjne tereny inwestycyjne dla branż związanych z nowymi technologiami, transportem i logistyką.	**CS2.1.** Obiekty zaadaptowane z zachowaniem dziedzictwa górniczego i zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań.	**CS3.1.** Dogodne miejsce do zamieszkania, spełniające różnorodne potrzeby wszystkich grup społecznych.
CS1.2. Warunki sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości.	**CS2.2.** Lokalna społeczność zaangażowana w zrównoważony rozwój obszaru.	**CS3.2.** Przyciągające tereny zielone z towarzyszącą funkcją rekreacyjną.
CS1.3. Nowe i atrakcyjne miejsca pracy dla mieszkańców podregionu tyskiego.	-	**CS3.3.** Lokalne centrum integracji i aktywności społecznej.

Źródło: opracowanie własne

1.5. Przedsięwzięcia transformacji

Rezultatem prac warsztatowych interdyscyplinarnych zespołów było stworzenie i pogrupowanie przedsięwzięć (wraz ze wstępną charakterystyką) według następujących kategorii: społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne. Opracowane przedsięwzięcia przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4. Przedsięwzięcia o charakterze społecznym

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr1_P3_CS.3.1. – Struktura Zamieszkania Nowej Generacji – Budowa nowej zabudowy mieszkaniowej o zróżnicowanej strukturze i wysokim standardzie środowiskowym	Przedsięwzięcie obejmuje budowę wielorodzinnych budynków mieszkalnych o niskiej emisyjności oraz modernizację energetyczną istniejącej tkanki budowlanej z poszanowaniem lokalnej tożsamości kulturowej. Wysoki standard środowiskowy zostanie osiągnięty dzięki zastosowaniu systemów odnawialnych źródeł energii, takich jak pompy ciepła i panele fotowoltaiczne. Projekt zakłada zróżnicowaną strukturę lokali, obejmującą zarówno mieszkania kompaktowe, jak i moduły wielopokojowe oraz lokale dostosowane do potrzeb osób starszych, co pozwoli na stworzenie inkluzywnego środowiska społecznego. Przestrzeń między budynkami zostanie zagospodarowana z priorytetem dla zielonej infrastruktury, zapewniając mieszkańcom dostęp do biologicznie czynnych stref rekreacyjnych i wspólnych miejsc wypoczynku.
Pr1_P3_CS.3.2. – Bezpieczna Przestrzeń Wspólna – Budowa i modernizacja ogólnodostępnych, oświetlonych przestrzeni publicznych sprzyjających bezpieczeństwu i integracji społecznej	Przedsięwzięcie polega na stworzeniu otwartych i przyjaznych miejsc spotkań, które dzięki przemyślanemu zagospodarowaniu staną się lokalnymi centrami aktywności sąsiedzkiej. Projekt zakłada rozwój ogólnodostępnych miejsc rekreacji, takich jak place i skwery, wyposażonych w systemy oświetlenia oraz elementy małej architektury, co pozwala na swobodne korzystanie z przestrzeni publicznej o każdej porze dnia. Poprzez nadanie tym obszarom nowych funkcji użytkowych, inwestycja sprzyja naturalnemu zacieśnianiu więzi międzypokoleniowych oraz budowaniu poczucia komfortu i spokoju wśród mieszkańców. Elastyczna formuła projektu umożliwia adaptację terenu do różnorodnych potrzeb społecznych, promując otwartość, integrację oraz aktywny wypoczynek w estetycznym i bezpiecznym otoczeniu.

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr2_P3_CS.3.2. – Miejski Salon Społeczny – Utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni społeczno-kulturalnej z przeznaczeniem na wydarzenia, spotkania i działania integracyjne	W ramach przedsięwzięcia wydzielona zostanie otwarta strefa biblioteczna ze stanowiskami do pracy cichej oraz punktami cyfrowego dostępu do informacji. Główna sala wielofunkcyjna zostanie wyposażona w mobilny system siedzisk oraz modułową scenę, co umożliwi szybką rearanżację przestrzeni pod kątem warsztatów, prelekcji czy spotkań sąsiedzkich. Zaplecze techniczne obiektu zostanie wyposażone w system nagłośnienia, oświetlenie sceniczne oraz inny sprzęt multimedialny niezbędny do obsługi wydarzeń o zróżnicowanej skali. Przewiduje się pełne dostosowanie infrastruktury do osób z niepełnosprawnościami, w tym likwidację barier architektonicznych. Uzupełnieniem przestrzeni będzie zaplecze socjalno-techniczne, które umożliwi grupom formalnym, jak i nieformalnym samodzielne przygotowanie planowanych działań integracyjnych.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Przedsięwzięcia o charakterze gospodarczym

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr1_P2_CS.2.1. – Platforma Zaawansowanych Technologii – Utworzenie strefy rozwoju nowoczesnych technologii i innowacji gospodarczych	W ramach przedsięwzięcia zakłada się stworzenie modułowej przestrzeni operacyjnej, która integruje funkcje inkubatora technologicznego, centrów badawczych oraz biur projektowych. Główna oś funkcjonalna obiektu opiera się na udostępnieniu specjalistycznych pracowni prototypowania oraz laboratoriów obliczeniowych, do trenowania algorytmów sztucznej inteligencji. W ramach współpracy z ośrodkami akademickimi, platforma zapewni także specjalną przestrzeń dla zespołów badawczych. Struktura funkcjonalna przewiduje wydzielone strefy coworkingowe oraz ogólnodostępne strefy zaprojektowane jako miejsca wymiany doświadczeń między startupami, dojrzałymi firmami technologicznymi a kadrą naukową.

Pr1_P2_CS.2.2. - „Przemysł Jutra" – wdrażanie modelu 4.0 - Przygotowanie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych dla działalności przemysłowej w modelu Przemysłu 4.0	Przedsięwzięcie koncentruje się na dostarczeniu w pełni uzbrojonej przestrzeni inwestycyjnej, przystosowanej do wdrażania linii produkcyjnych opartych na systemach zaawansowanej analityki danych. Kluczowym elementem użytkowym obszaru jest implementacja dedykowanej sieci telekomunikacyjnej o wysokiej przepustowości, niezbędnej do stabilnej komunikacji między maszynami. Układ komunikacyjny terenu zostanie zoptymalizowany pod kątem logistyki wewnętrznej, uwzględniając parametry techniczne wymagane dla pracy autonomicznych pojazdów transportowych oraz inteligentnych systemów przeładunkowych. Całość założenia dopełnia modułowa strefa wsparcia technicznego, oferująca dostęp do współdzielonych zasobów badawczych oraz przestrzeni testowych dla prototypowych rozwiązań z zakresu robotyki i automatyki.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6. Przedsięwzięcia o charakterze infrastrukturalnym

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr1_P1_CS.1.1. – Park Transformacji Krajobrazu – Utworzenie parkowo-rekreacyjnej przestrzeni zielonej na terenach poprzemysłowych z wykorzystaniem rozwiązań opartych na naturze	Przedsięwzięcie polega na oczyszczeniu terenu z betonowych pozostałości i zbędnych utwardzeń, co umożliwi naturalne wsiąkanie wody w grunt. Głównym elementem zieleni będą trwałe nasadzenia drzew rodzimych oraz łąki kwietne, które są znacznie tańsze w późniejszym utrzymaniu niż regularnie koszone trawniki. Układ komunikacyjny stworzą ścieżki o przepuszczalnej nawierzchni, łączące poszczególne wejścia na teren parku z miejscami odpoczynku. W ramach wyposażenia zamontowane zostaną proste i odporne na wandalizm elementy małej architektury, takie jak ławki, kosze na śmieci oraz tablice informacyjne opowiadające o przeszłości miejsca, lokalnej tożsamości kulturowej i przyrodzie. Całość przestrzeni zostanie uporządkowana tak, aby zapewnić swobodne poruszanie się osobom starszym i rodzicom z wózkami.

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr2_P1_CS.1.1. – Zielona Oś Aktywności – Budowa ciągów pieszo-rowerowych i rekreacyjnych wraz z zielenią urządzoną	W ramach przedsięwzięcia zakłada się budowę sieci ścieżek o trwałych nawierzchniach, które rozdzielą ruch pieszy od rowerowego, zapewniając bezpieczne połączenie osiedli z terenami rekreacyjnymi. Wzdłuż głównych tras zainstalowane zostanie energooszczędne oświetlenie, co umożliwi komfortowe korzystanie z osi również po zmroku. Ciągi komunikacyjne zostaną uzupełnione o pasy zieleni. W regularnych odstępach zaplanowano proste punkty odpoczynku wyposażone w ławki, stojaki rowerowe oraz kosze na śmieci. Konstrukcja tras przewiduje spadki poprzeczne odprowadzające wodę opadową bezpośrednio na przyległe tereny zielone, co eliminuje konieczność budowy kosztownego odwodnienia liniowego. Całość infrastruktury zostanie wykonana bez barier architektonicznych, z zastosowaniem obniżonych krawężników, ułatwiając poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
Pr1_P1_CS.1.2. – Strefa Aktywności Codziennej – Utworzenie ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska, korty, strefy ruchu) o charakterze lokalnym	Przedsięwzięcie polega na stworzeniu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze lokalnym i ogólnodostępnym, w celu realizacji funkcjonalnej przestrzeni sprzyjającej codziennej aktywności fizycznej mieszkańców. Inwestycja obejmuje budowę i zagospodarowanie infrastruktury sportowej oraz rekreacyjnej, w tym boisk, kortów oraz różnorodnych stref ruchu, zaprojektowanych jako elastyczna i wielofunkcyjna przestrzeń użytkowana przez osoby w różnym wieku oraz zróżnicowanym poziomie sprawności fizycznej.

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr2_P1_CS.1.2. – Stadion lekkoatletyczny – Budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowego o standardzie lekkoatletycznym wraz z zapleczem treningowym o charakterze ponadlokalnym	Przedsięwzięcie polega na budowie wielofunkcyjnego obiektu sportowego o standardzie lekkoatletycznym, uzupełnionego o kompleksowe zaplecze treningowe, które umożliwi prowadzenie regularnych zajęć sportowych, treningów oraz wydarzeń. Celem inwestycji jest stworzenie funkcjonalnej, nowoczesnej i atrakcyjnej przestrzeni sprzyjającej rozwojowi sportu profesjonalnego oraz amatorskiego. Poprzez stworzenie odpowiednich warunków do nauki, treningu i rywalizacji sportowej inwestycja może znacząco wpłynąć na popularyzację lekkoatletyki oraz pokrewnych dyscyplin sportowych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. Obiekt będzie sprzyjał odkrywaniu i rozwijaniu talentów sportowych oraz budowaniu pozytywnych nawyków ruchowych wśród mieszkańców, wzmacniając rolę sportu jako elementu edukacji i integracji społecznej.
Pr2_P2_CS.2.2. – „Energia dla Innowacji" – infrastruktura niskoemisyjna – Budowa infrastruktury energetycznej opartej na odnawialnych źródłach energii oraz rozwiązaniach zwiększających efektywność energetyczną	Przedsięwzięcie koncentruje się na montażu instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła dla istniejących budynków. Wygenerowany prąd będzie zasilał bezpośrednio systemy grzewcze, oświetlenie oraz urządzenia biurowe, co przełoży się na realne obniżenie stałych kosztów eksploatacji obiektów. W ramach modernizacji oświetlenia zewnętrznego, stare oprawy zostaną zastąpione energooszczędnymi punktami LED z funkcją automatycznej redukcji mocy w godzinach nocnych, co zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców przy minimalnym poborze energii. System zostanie wyposażony w prosty moduł monitoringu, który pozwoli zarządcom na bieżąco śledzić produkcję energii oraz szybko reagować na ewentualne problemy. Zastosowane rozwiązania opierają się na technologiach o długiej żywotności i niskich wymaganiach konserwacyjnych, co ograniczy wydatki na serwis w przyszłych latach. Dzięki integracji tych systemów, infrastruktura stanie się bardziej odporna na wahania cen energii, będąc dodatkowo przyjazna środowisku naturalnemu.

Źródło: opracowanie własne

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

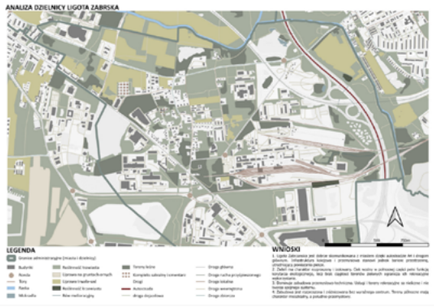

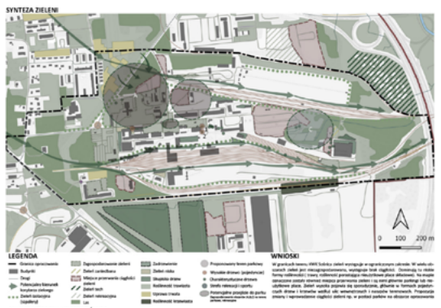
Koncepcja zagospodarowania terenów KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem

WARIANT I

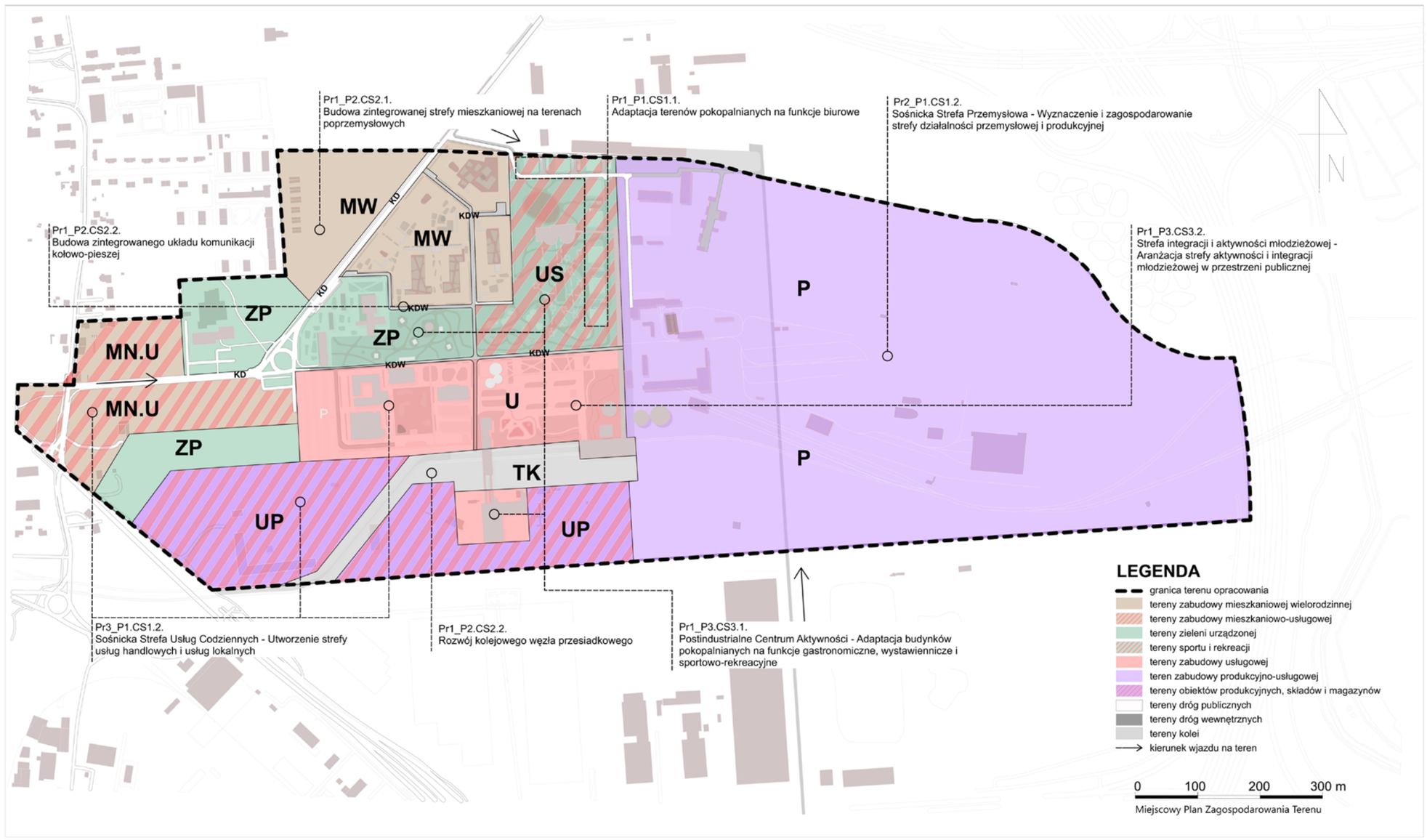

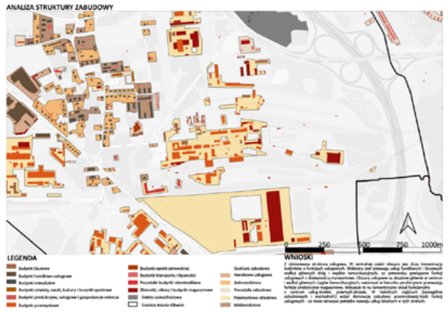

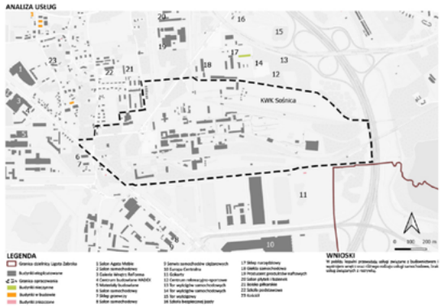

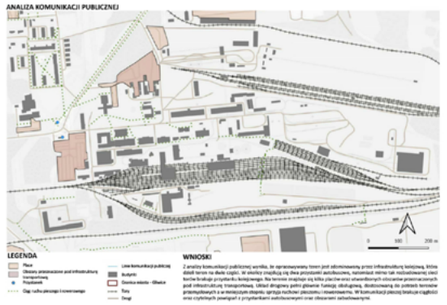

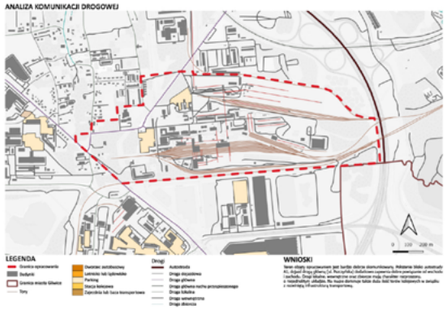

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu
Autorzy: Dominika Batko, Wiktoria Jandała, Sandra Lampa, Magdalena Pająk, Paulina Paliwoda,
Prowadzący: Dr hab. inż. arch. Michał Stangel, prof. PŚ
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej

Strategia transformacji obszaru
Autorzy: Zosia Chodnicka, Kamil Dyrcz, Natalia Fabiś, Emilia Figołuszka, Mikołaj Gądała, Weronika Izdebska, Magdelena Jagiełło, Szymon Juszczyk, Oskar Kral, Maciej Maciąg,
Prowadzący: **dr Marcin Baron, mgr Wiktoria Jędrusik, dr hab, Artur Ochojski, prof. UE, mgr Piotr Rykała**
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Wydział Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów

Fundusze Europejskie dla Śląskiego · Rzeczpospolita Polska · Dofinansowane przez Unię Europejską · Województwo Śląskie

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu Gliwice: KWK Sośnica z otoczeniem

Nowa Sośnica to przestrzeń zaprojektowana z myślą o zrównoważonym i nowoczesnym stylu życia.

Jej celem jest tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych miejsc spotkań, które sprzyjają integracji mieszkańców oraz budowaniu silnych więzi społecznych.
Dzielnica ma oferować stabilne i różnorodne miejsca pracy, tak aby lokalna gospodarka mogła rozwijać się w sposób dynamiczny, a mieszkańcy mieli realną możliwość pracy blisko domu.

Kluczowym elementem Nowej Sośnicy jest zieleń – nie tylko jako estetyczny dodatek, ale integralna część codziennego życia. Parki, ogrody, zielone skwery i ekologiczne rozwiązania mają wpływać na dobrostan mieszkańców, wzmacniać poczucie komfortu oraz promować zdrowy styl życia.

Nowa Sośnica stawia również na dostępność – zarówno przestrzenną, jak i społeczną. Każdy, niezależnie od wieku, sprawności czy statusu, powinien móc swobodnie korzystać z infrastruktury, usług i terenów wspólnych.

Dzielnica ma stać się miejscem otwartym, inkluzywnym i przyjaznym, w którym każdy czuje się mile widziany i ma możliwość aktywnego uczestniczenia w życiu społeczności.

Lista przedsięwzięć

1. Pr1_P1.CS1.1.
Adaptacja terenów pokopalnianych na funkcje biurowe
Przedsięwzięcie zakłada ponowne wykorzystanie zabudowy pokopalnianej poprzez jej adaptację na nowoczesne powierzchnie biurowe, przeznaczone dla firm z różnych sektorów gospodarki.

2. Pr2_P1.CS1.2.
Sośnicka Strefa Przemysłowa - Wyznaczenie i zagospodarowanie strefy działalności przemysłowej i produkcyjnej
Przedsięwzięcie obejmuje określenie ram funkcjonalno-przestrzennych dla prowadzenia działalności przemysłowej, z uwzględnieniem zasad ładu przestrzennego i ograniczania uciążliwości środowiskowych.

3. Pr3_P1.CS1.2.
Sośnicka Strefa Usług Codziennych - Utworzenie strefy usług handlowych i usług lokalnych
Projekt zakłada rozwój dostępnych i zróżnicowanych funkcji usługowych, odpowiadających na codzienne potrzeby mieszkańców i pracowników obszaru.

4. Pr1_P2.CS2.1.
Budowa zintegrowanej strefy mieszkaniowej na terenach poprzemysłowych
Przedsięwzięcie obejmuje realizację nowej zabudowy mieszkaniowej, zintegrowanej z funkcjami usługowymi i zielenią.

5. Pr1_P2.CS2.2.
Rozwój kolejowego węzła przesiadkowego
Celem przedsięwzięcia jest poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru poprzez rozwój infrastruktury kolejowej i przesiadkowej.

6. Pr1_P2.CS2.2.
Budowa zintegrowanego układu komunikacji kołowo-pieszej
Projekt zakłada stworzenie spójnego systemu ciągów pieszych i drogowych, poprawiającego dostępność wewnętrzną obszaru oraz jego powiązania z otoczeniem.

7. Pr1_P3.CS3.1.
Postindustrialne Centrum Aktywności - Adaptacja budynków pokopalnianych na funkcje gastronomiczne, wystawiennicze i sportowo-rekreacyjne
Przedsięwzięcie obejmuje kompleksowe zagospodarowanie wybranych obiektów pokopalnianych na potrzeby kultury, rekreacji i aktywnego spędzania czasu.

8. Pr1_P3.CS3.2.
Strefa integracji i aktywności młodzieżowej - Aranżacja strefy aktywności i integracji młodzieżowej w przestrzeni publicznej
Projekt zakłada stworzenie dedykowanej przestrzeni dla młodych mieszkańców, sprzyjającej integracji, rekreacji i oddolnym inicjatywom społecznym.

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu
Autorzy: Dominika Batko, Wiktoria Jandała, Sandra Lampa, Magdalena Pająk, Paulina Paliwoda,
Prowadzący: Dr hab. inż. arch. Michał Stangel, prof. PŚ
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej

Strategia transformacji obszaru
Autorzy: Zosia Chodnicka, Kamil Dyrcz, Natalia Fabiś, Emilia Figołuszka, Mikołaj Gądała, Weronika Izdebska, Magdelena Jagiełło, Szymon Juszczyk, Oskar Kral, Maciej Maciąg.
Prowadzący: **dr Marcin Baron, mgr Wiktoria Jędrusik, dr hab, Artur Ochojski, prof. UE, mgr Piotr Rykała**
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Wydział Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów

Fundusze Europejskie dla Śląskiego · Rzeczpospolita Polska · Dofinansowane przez Unię Europejską · Województwo Śląskie

PRIORYTETY I CELE

P1. ROZWÓJ LOKALNEJ PRZEDSIEBIORCZOŚCI

CS.1.1. WYKREOWANIE MIEJSC PRACY W ZRÓŻNICOWANYCH SEKTORACH GOSPODARKI

CS.1.2. STWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU MAŁYCH I ŚREDNICH FIRM

P2. ZIELONA PRZESTRZEŃ O ZRÓŻNICOWANYCH FUNKCJACH

CS.2.1. STWORZENIE PRZESTRZENI DOSTOSOWANEJ DO POTRZEB RÓZNYCH UŻYTKOWNIKÓW

CS.2.2 WZMACNIANIE ROLI ZIELENI MIEJSKIEJ W PRZESTRZENI WIELOFUNKCYJNEJ

P3. MIEJSCE AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI

CS.3.1 ZAPENWIENIE ZRÓŻNICOWANEJ OFERTY KULTURALNO-ROZRYWKOWEJ

CS.3.2 STWORZENIE WARUNKÓW DO INTEGRACJI I AKTYWNOŚCI LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

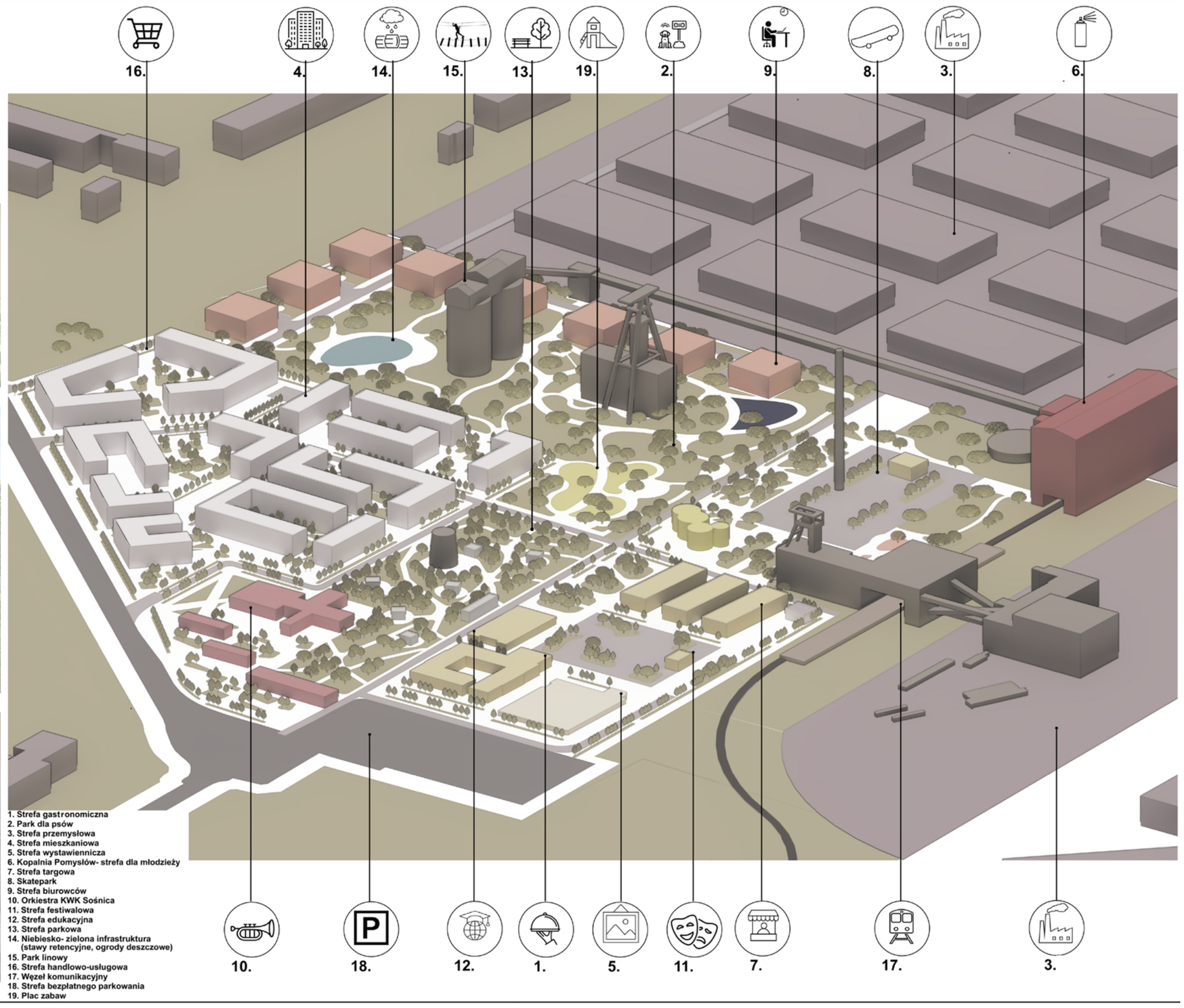
Widok z lotu ptaka

Wizualizacja

Widok z lotu ptaka

1. Strefa gastronomiczna
2. Park dla psów
3. Strefa przemysłowa
4. Strefa mieszkaniowa
5. Strefa wystawiennicza
6. Kopalnia Pomysłów- strefa dla młodzieży
7. Strefa targowa
8. Skatepark
9. Strefa biurowców
10. Orkiestra KWK Sośnica
11. Strefa festiwalowa
12. Strefa edukacyjna
13. Strefa parkowa
14. Niebiesko- zielona infrastruktura (stawy retencyjne, ogrody deszczowe)
15. Park linowy
16. Strefa handlowo-usługowa
17. Węzeł komunikacyjny
18. Strefa bezpłatnego parkowania
19. Plac zabaw

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu
Autorzy: Dominika Batko, Wiktoria Jandała, Sandra Lampa, Magdalena Pająk, Paulina Paliwoda,
Prowadzący: Dr hab. inż. arch. Michał Stangel, prof. PŚ
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej

Strategia transformacji obszaru
Autorzy: Zosia Chodnicka, Kamil Dyrcz, Natalia Fabiś, Emilia Figołuszka, Mikołaj Gądała, Weronika Izdebska, Magdelena Jagiełło, Szymon Juszczyk, Oskar Kral, Maciej Maciąg,
Prowadzący: **dr Marcin Baron, mgr Wiktoria Jędrusik, dr hab, Artur Ochojski, prof. UE, mgr Piotr Rykała**
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Wydział Gospodarki Przestrzennej i Transformacji Regionów

Fundusze Europejskie dla Śląskiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | Województwo Śląskie

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

Strategia transformacji obszaru KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem

WARIANT II

2.1. Diagnoza – bilans strategiczny

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy analizowanego obszaru, dokonano weryfikacji szerokiej listy zidentyfikowanych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. A następnie, prowadząc analizę oddziaływania poszczególnych czynników na rozwój obszaru, dokonano wyboru kluczowych czynników strategicznych. W niniejszym opracowaniu wskazane one zostały w Tabeli 7. Na ich podstawie, w kolejnym kroku przeprowadzono analizę SWOT.

Tabela 7. Kluczowe czynniki strategiczne - analiza SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
S1: Atrakcyjna lokalizacja obszaru Kopalni KWK Sośnica zapewniająca jednoczesny dostęp do transeuropejskich korytarzy transportowych (A1-E75, A4–E40) oraz do rdzenia metropolii (przez DTŚ), umożliwiając szybkie i efektywne powiązania z kluczowymi rynkami, ośrodkami gospodarczymi i zapleczem pracy. **S2:** Dogodna lokalizacja w centralno-wschodniej części miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch dużych parków, pozytywnie wpływająca na potencjał przyszłego zagospodarowania terenu. **S3:** Wysokie kompetencje techniczne pracowników związanych z działalnością KWK Sośnica w szczególności elektryków, mechaników oraz operatorów maszyn, stanowią zasób możliwy do wykorzystania w rozwijających się branżach technicznych i przemysłowych oraz możliwość aktywizacji zawodowej starszych pracowników kopalni np. w pracach konserwatorskich czy rewitalizacyjnych. **S4:** Wysoki potencjał transformacyjny Terenu KWK Sośnica umożliwiający adaptację zachowanej infrastruktury postindustrialnej – w tym szybów, zasobników węgla oraz osadników – do nowych funkcji energetycznych i technologicznych, co zwiększa funkcjonalną i ekonomiczną wartość istniejących zasobów.	**W1:** Nasyp autostrady po wschodniej stronie stanowiący trwałą barierę fizyczną ograniczający integrację przestrzenną i funkcjonalną obszaru z jego wschodnim otoczeniem. **W2:** Bezpośrednie sąsiedztwo intensywnie użytkowanych arterii komunikacyjnych (A1, A4, DTŚ) generujące negatywne uwarunkowania w postaci hałasu i zanieczyszczeń powietrza, co ogranicza możliwość lokalizacji funkcji wrażliwych, w szczególności zabudowy mieszkaniowej lub rekreacyjnej o charakterze otwartym. **W3:** Proces wygaszania działalności kopalni generujący konieczność restrukturyzacji lokalnego rynku pracy oraz ryzyko przejściowego wzrostu bezrobocia. **W4:** Spadek zatrudnienia w kopalni KWK Sośnica prowadzący do ryzyka utraty doświadczonych kadr technicznych niezbędnych do realizacji zaawansowanych projektów transformacyjnych, co może ograniczać długoterminowy potencjał rozwojowy obszaru. **W5:** Konieczność przeprowadzenia złożonych i czasochłonnych procesów rekultywacji, zabezpieczenia terenów zdegradowanych oraz spełnienia wymogów środowiskowych i formalno-prawnych związanych z przekształcaniem terenów pogórniczych, mogąca wydłużać proces inwestycyjny i zwiększać jego koszty.

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
S5: Utrzymanie wysokich standardów bezpieczeństwa operacyjnego przez oddział KWK Sośnica buduje pozytywną reputację podmiotu i sprzyja społecznej akceptacji procesów transformacji. **S6:** Potencjał rozwoju transportu kolejowego i intermodalnego terenu KWK Sośnica, wynikający z istnienia bocznicy kolejowej oraz planowanych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących modernizację torów, budowę nowych przystanków oraz zaplecza technicznego Kolei Śląskich, zwiększający dostępność transportową i atrakcyjność obszaru dla działalności gospodarczych. **S7:** Wielopokoleniowa historia i status kopalni jako symbolu tożsamości lokalnej budująca silny kapitał społeczny i poczucie więzi mieszkańców z terenem. **S8:** Naturalne pasy zieleni otaczające teren zakładu, pełniące funkcję bufora ekologicznego i korytarza przyrodniczego, zwiększające atrakcyjność środowiskową oraz potencjał wizerunkowy nowych form zagospodarowania. **S9:** Znaczna powierzchnia jednorodnego własnościowo terenu pogórniczego, umożliwiająca kompleksowe i etapowe planowanie nowych funkcji bez konieczności fragmentarycznego wykupu gruntów, co zwiększa elastyczność inwestycyjną i skraca procesy przygotowawcze. **S10:** Istnienie rozbudowanego układu dróg wewnętrznych i placów technologicznych, przystosowanych do ruchu ciężkiego, ułatwiające adaptację terenu pod funkcje logistyczne, produkcyjne lub energetyczne bez konieczności budowy infrastruktury od podstaw.	**W6:** Ograniczona funkcjonalność części infrastruktury technicznej terenu KWK Sośnica, wymagająca kosztownych modernizacji i dostosowania do współczesnych standardów. **W7:** Zależność obecnego systemu grzewczego i energetycznego od wydobycia metanu, powodujące wymuszenia poszukiwania nowych źródeł paliwa w przyszłości dla istniejących agregatów kogeneracyjnych. **W8:** Zróżnicowany stan techniczny obiektów wynikający z etapowego rozwoju kopalni, wpływający na konieczność selektywnego podejścia do modernizacji i adaptacji infrastruktury oraz różnicujący koszty i tempo przyszłego zagospodarowania poszczególnych części terenu. **W9:** Ograniczona atrakcyjność krajobrazowa części obszaru, związana z obecnością zdegradowanych terenów poprzemysłowych i infrastruktury technicznej, wymagająca znacznych nakładów na poprawę estetyki i jakości przestrzeni publicznych. **W10:** Potencjalna kolizja planowanych funkcji z istniejącymi strefami bezpieczeństwa górniczego, zawężająca zakres dopuszczalnych form zagospodarowania i wymagająca uzgodnień z organami nadzoru.

SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
O1: Obecność terenów przemysłowych w dzielnicach Sośnica, Baildona i Ligota Zabrska zapewniająca dostęp do miejsc pracy i stabilizująca lokalny rynek zatrudnienia. **O2:** Zróżnicowana struktura funkcjonalna otoczenia (mieszkaniowa, przemysłowa, rekreacyjna, rolna) na terenach dzielnic Sośnica, Baildona i Ligota Zabrska tworząca korzystne warunki dla wielofunkcyjnego rozwoju i równoważenia potrzeb użytkowników przestrzeni. **O3:** Centrum handlowe Europa Centralna wraz z unikatowymi atrakcjami rekreacyjnymi (Kolejkowo, House of Air, Funzeum) przyciąga ludzi z całej okolicy. **O4:** Zróżnicowanie funkcjonalne stref zurbanizowanych sprzyjające dostępności usług i ograniczające presję transportową. **O5:** Modernizacje wybranych przestrzeni publicznych z elementami zieleni przekładają się na poprawę estetyki i funkcjonalności otoczenia, co wpływa na wyższy komfort użytkowania dzielnic. **O6:** Wysoka zdolność miasta Gliwice do absorpcji środków unijnych, umożliwiająca realizację dużych projektów infrastrukturalnych. **O7:** Dogodna lokalizacja sprzyjająca rozwojowi turystyki transgranicznej, generująca potencjał wzrostu dochodów lokalnych i zatrudnienia. **O8:** Dostępność terenów niezurbanizowanych, umożliwiająca elastyczny rozwój przestrzenny miasta. **O9:** Rozwój transportu publicznego na różnych poziomach, sprzyjający redukcji emisji i poprawie jakości powietrza. **O10:** Obecność podstrefy gliwickiej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, wspierająca rozwój podmiotów gospodarczych umiejscowionych w Gliwicach.	**T1:** Ograniczenia zagospodarowania wynikające z obecności infrastruktury liniowej, wymagające zachowania stref ochronnych i wyłączające część obszaru z intensywnego użytkowania. **T2:** Intensywny rozwój funkcji gospodarczych wzdłuż głównych ulic (Pszczyńska, Okrężna) może powodować spychanie funkcji społecznych na dalszy plan lub utrudniać swobodne przemieszczanie się pieszych. **T3:** Dominacja funkcji przemysłowych, ograniczająca rozwój funkcji mieszkaniowych, rekreacyjnych i usługowych. **T4:** Konieczność rekultywacji terenów zdegradowanych, generująca wysokie koszty przygotowania obszarów pod nowe inwestycje. **T5:** Rozproszenie terenów poprzemysłowych utrudniające kompleksową regenerację i efektywne wykorzystanie tych obszarów. **T6:** Obecność nieużytków obniżająca estetykę i funkcjonalność przestrzeni miejskiej. **T7:** Silna zależność realizacji inwestycji od dostępności funduszy zewnętrznych, zwiększająca ryzyko ograniczenia skali działań w przyszłości. **T8:** Ryzyko monokultury przemysłowej skoncentrowanej wokół sektora automotive w KSSE, zwiększające podatność gospodarki na wahania koniunktury w jednej branży. **T9:** Wysoki udział terenów zdegradowanych, ograniczający efektywne wykorzystanie przestrzeni miejskiej. **T10:** Negatywne dziedzictwo przemysłowe w postaci zanieczyszczeń gleb i wód, podnoszące koszty rekultywacji i ograniczające zagospodarowanie.

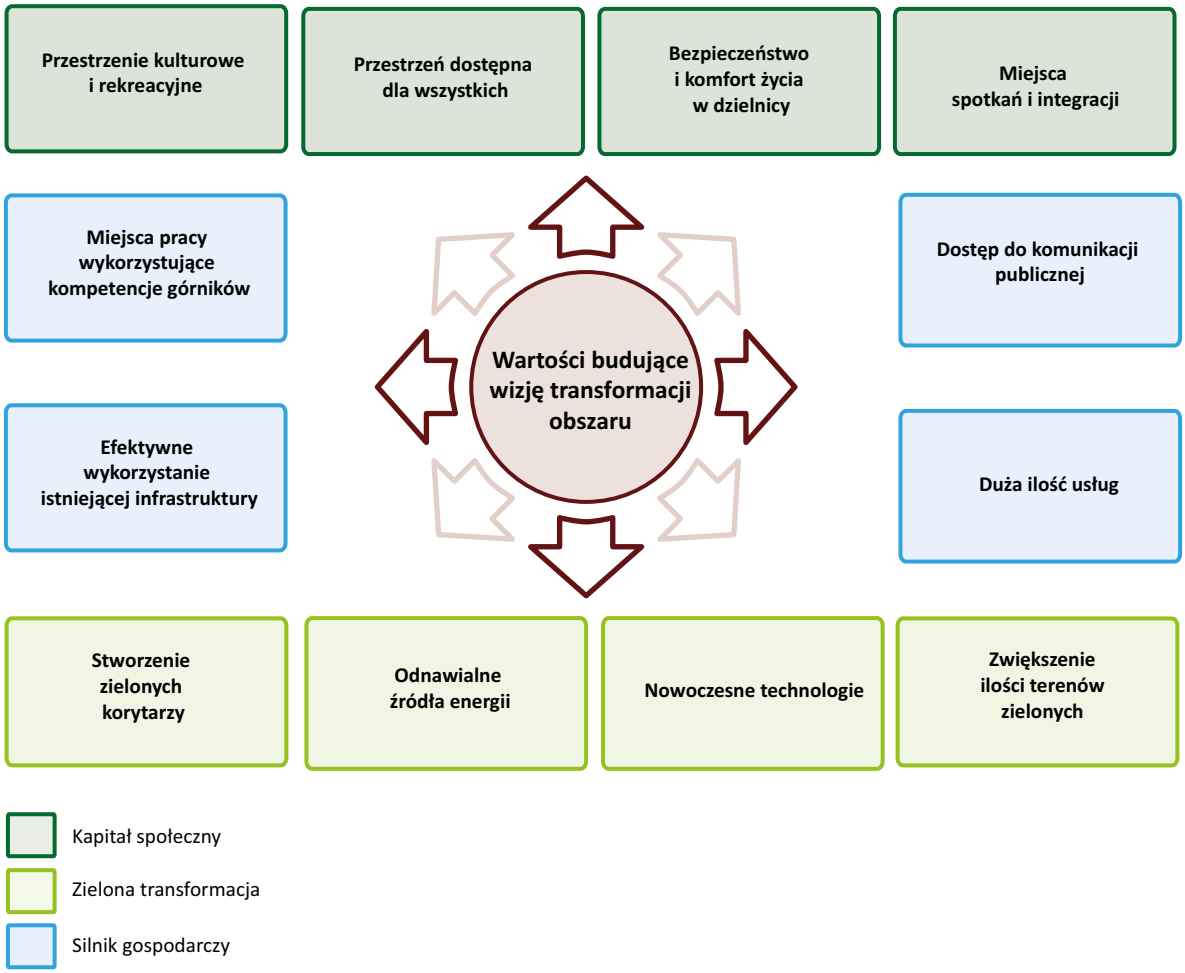
Źródło: opracowanie własne

2.2. Strategia wynikowa

Analizę SWOT przeprowadzono oceniając w macierzy powiązań najbardziej prawdopodobne interakcje pomiędzy siłami i słabościami, a szansami i zagrożeniami. Ze względu na wynik wskazujący na dominację relacji zachodzących pomiędzy siłami i zagrożeniami, strategią wynikową dla analizowanego obszaru jest **strategia konserwatywna.** Podejście to opiera się na wykorzystaniu silnych stron wewnętrznych w celu przeciwdziałania zagrożeniom płynącym z otoczenia zewnętrznego. Atuty, jakimi dysponuje projekt transformacji KWK Sośnica, stanowią istotny zasób umożliwiający ograniczanie negatywnego wpływu niekorzystnych uwarunkowań rynkowych, społecznych i przestrzennych. Silna pozycja wyjściowa oraz dostępne zasoby pozwalają nie tylko minimalizować ryzyko, ale również budować przewagę konkurencyjną w warunkach niesprzyjającego otoczenia.

2.3. Wizja transformacji obszaru

Wartości budujące wizję transformacji zaprezentowane na Rysunku 2 powstały jako rezultat uporządkowanych odpowiedzi udzielonych przez interdyscyplinarne zespoły studentów UE Katowice i Politechniki Śląskiej na następujące pytanie warsztatowe: „za najważniejsze w transformacji/rozwoju analizowanego obszaru uważam…”

Rysunek 2. Wartości budujące wizję transformacji obszaru

Źródło: opracowanie własne

Mając na uwadze postulowane wartości wizję transformacji obszaru zdefiniowano następująco:

Obszar dawnej KWK Sośnica będzie przestrzenią codziennego życia, pracy i spotkań, opartą na silnych relacjach społecznych, bezpiecznych i dostępnych przestrzeniach publicznych, rozwoju terenów zielonych i rozwiązań prośrodowiskowych oraz nowoczesnych funkcjach gospodarczych tworzących miejsca pracy i wykorzystujących potencjał istniejącej infrastruktury poprzemysłowej.

2.4. Priorytety i cele strategiczne

Priorytety transformacji obszaru zostały stworzone w oparciu o wyniki warsztatów, na których powstały grupy wartości budujące wizję transformacji analizowanego obszaru. Cele strategiczne powstały jako rezultat uporządkowanych odpowiedzi udzielonych przez interdyscyplinarne zespoły studentów UE Katowice i Politechniki Śląskiej na pytanie warsztatowe: „co chcemy osiągnąć w ramach realizacji poszczególnych priorytetów?". Priorytety strategiczne zostały sformułowane w następujący sposób:

Tabela 8. Priorytety transformacji obszaru

Priorytet	Opis
P1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Dla przyszłości obszaru ważne jest stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności małych i średnich firm poprzez zapewnienie odpowiednich przestrzeni usługowych, biurowych i produkcyjnych. Rozwój funkcji gospodarczych na terenie dawnej KWK Sośnica przyczyni się do aktywizacji ekonomicznej obszaru, zwiększenia liczby i różnorodności miejsc pracy oraz wzmocnienia lokalnego rynku pracy.
P2. Zielona przestrzeń o zróżnicowanych funkcjach	Dla przyszłości obszaru ważne jest kształtowanie zielonej, wielofunkcyjnej struktury przestrzennej, łączącej funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne, społeczne i usługowe. Zwiększenie udziału terenów zielonych oraz ich integracja z zabudową pozwolą na poprawę jakości środowiska, stworzenie atrakcyjnych miejsc wypoczynku i aktywności oraz podniesienie jakości życia mieszkańców. Zielona przestrzeń będzie pełnić zarówno funkcję ekologiczną, jak i społeczną, stanowiąc ważny element zrównoważonej transformacji obszaru.
P3. Miejsce aktywności i integracji	Dla przyszłości obszaru ważne jest wykreowanie ogólnodostępnych przestrzeni sprzyjających aktywności społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej oraz integracji mieszkańców. Powstanie przestrzeń dostosowana do potrzeb różnych grup wiekowych, umożliwiająca organizację wydarzeń, działań edukacyjnych i aktywności czasu wolnego. Będzie ona wzmacniać więzi społeczne, budować lokalną tożsamość oraz przyczyniać się do ożywienia społecznego rewitalizowanego obszaru.

Źródło: opracowanie własne

Do poszczególnych priorytetów przyporządkowano cele strategiczne, co zaprezentowano w Tabeli 9.

Tabela 9. Układ celów strategicznych

Priorytet P1. Atrakcyjność przestrzeni	**Priorytet P2. Silnik wiedzy i biznesu**	**Priorytet P3. Adaptacja społeczno-kulturowa**
CS1.1. Przestrzenie zorganizowanej zieleni.	**CS2.1.** Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy.	**CS3.1**. Oferta mieszkaniowa odpowiadająca na potrzeby różnych grup społeczno-ekonomicznych.
CS1.2. Bezpieczna i dostępna przestrzeń.	**CS2.2.** Różnorodna oferta edukacyjna dla społeczności.	**CS3.2.** Obszar łączący dziedzictwo przemysłowe z nowoczesnością.
CS1.3. Wielosezonowa przestrzeń rekreacyjna.		**CS3.3.** Wielofunkcyjna przestrzeń integrująca lokalną społeczność.

Źródło: opracowanie własne

2.5. Przedsięwzięcia transformacji

Rezultatem prac warsztatowych interdyscyplinarnych zespołów było stworzenie i pogrupowanie przedsięwzięć (wraz ze wstępną charakterystyką) według następujących kategorii: społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne. Opracowane przedsięwzięcia przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 10. Przedsięwzięcia o charakterze społecznym

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr1_P2.CS2.1. Budowa zintegrowanej strefy mieszkaniowej na terenach poprzemysłowych	Przedsięwzięcie obejmuje realizację nowej zabudowy mieszkaniowej, zintegrowanej z funkcjami usługowymi oraz terenami zieleni. Projektowane zespoły mieszkaniowe mają na celu zapewnienie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej, sprzyjającej tworzeniu komfortowego i przyjaznego środowiska do życia, a także wspierającej rozwój lokalnej infrastruktury i integrację przestrzeni mieszkalnej z otoczeniem.
Pr1_P3.CS3.1. Postindustrialne Centrum Aktywności – Adaptacja budynków pokopalnianych na funkcje gastronomiczne, wystawiennicze i sportowo-rekreacyjne	Przedsięwzięcie obejmuje kompleksowe zagospodarowanie wybranych obiektów pokopalnianych na potrzeby funkcji kulturalnych, rekreacyjnych oraz aktywnego spędzania czasu. Planowane działania mają na celu stworzenie ogólnodostępnych przestrzeni sprzyjających integracji społecznej, organizacji wydarzeń kulturalnych oraz rozwojowi oferty rekreacyjnej, przyczyniając się do ożywienia obszaru i poprawy jakości życia mieszkańców.
Pr1_P3.CS3.2. Strefa integracji i aktywności młodzieżowej – Aranżacja strefy aktywności i integracji młodzieżowej w przestrzeni publicznej	W ramach przedsięwzięcia zakłada się stworzenie dedykowanej przestrzeni przeznaczonej dla młodych mieszkańców, sprzyjającej integracji społecznej, rekreacji oraz realizacji oddolnych inicjatyw społecznych. Planowana przestrzeń będzie wspierać aktywność młodzieży, rozwój relacji sąsiedzkich oraz zaangażowanie w życie lokalnej społeczności, przyczyniając się do budowania spójnego i aktywnego środowiska społecznego.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11. Przedsięwzięcia o charakterze gospodarczym

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr1_P1.CS1.1. Adaptacja terenów pokopalnianych na funkcje biurowe	W ramach przedsięwzięcia zakłada się ponowne wykorzystanie zabudowy pokopalnianej poprzez jej adaptację na nowoczesne powierzchnie biurowe, spełniające aktualne standardy techniczne i funkcjonalne. Przestrzenie biurowe będą przeznaczone dla firm z różnych sektorów gospodarki, wspierając rozwój przedsiębiorczości oraz rewitalizację terenów poprzemysłowych.

Pr3_P1.CS1.2. Sośnicka Strefa Usług Codziennych – Utworzenie strefy usług handlowych i usług lokalnych	W ramach przedsięwzięcia zakłada się rozwój dostępnych i zróżnicowanych funkcji usługowych, odpowiadających na codzienne potrzeby mieszkańców oraz pracowników obszaru. Planowane usługi obejmują m.in. funkcje handlowe, gastronomiczne oraz podstawowe usługi lokalne, co przyczyni się do poprawy jakości życia, zwiększenia komfortu użytkowania przestrzeni oraz wzmocnienia atrakcyjności i aktywizacji obszaru w skali lokalnej.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Przedsięwzięcia o charakterze infrastrukturalnym.

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	OPIS
Pr2_P1.CS1.2. Sośnicka Strefa Przemysłowa – Wyznaczenie i zagospodarowanie strefy działalności przemysłowej i produkcyjnej	Przedsięwzięcie obejmuje określenie ram funkcjonalno-przestrzennych dla prowadzenia działalności przemysłowej, z uwzględnieniem zasad ładu przestrzennego, racjonalnego zagospodarowania terenu oraz potrzeby harmonijnego wpisania inwestycji w istniejącą strukturę przestrzenną. Zakłada się również ograniczanie potencjalnych uciążliwości środowiskowych, w szczególności poprzez minimalizację emisji zanieczyszczeń, hałasu oraz negatywnego oddziaływania na otoczenie, a także zapewnienie odpowiednich stref ochronnych i rozwiązań infrastrukturalnych.
Pr1_P2.CS2.2. Rozwój kolejowego węzła przesiadkowego	W ramach przedsięwzięcia zakłada się rozwój dostępnych i zróżnicowanych funkcji usługowych, odpowiadających na codzienne potrzeby mieszkańców oraz pracowników obszaru. Planowane usługi obejmują m.in. funkcje handlowe, gastronomiczne oraz podstawowe usługi lokalne, co przyczyni się do poprawy jakości życia, zwiększenia komfortu użytkowania przestrzeni oraz wzmocnienia atrakcyjności i aktywizacji obszaru w skali lokalnej.
Pr1_P2.CS2.2. Budowa zintegrowanego układu komunikacji kołowo-pieszej	W ramach przedsięwzięcia zakłada się stworzenie spójnego systemu ciągów pieszych oraz drogowych, poprawiającego dostępność wewnętrzną obszaru oraz jego powiązania komunikacyjne z otoczeniem. Planowane rozwiązania mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu użytkowników, usprawnienie ruchu oraz lepszą integrację obszaru z istniejącą strukturą urbanistyczną.

Źródło: opracowanie własne

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

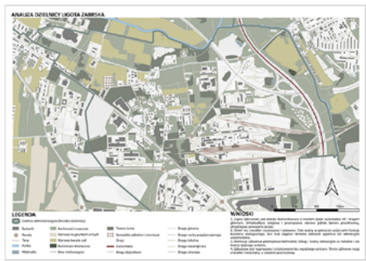
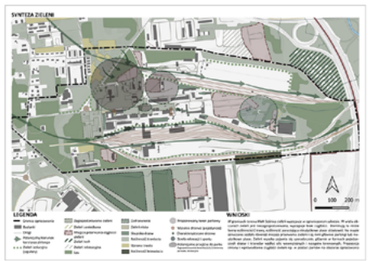
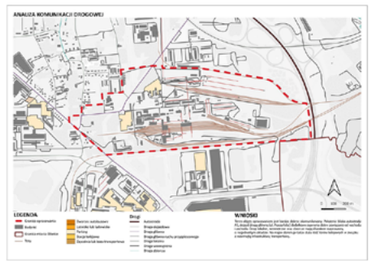
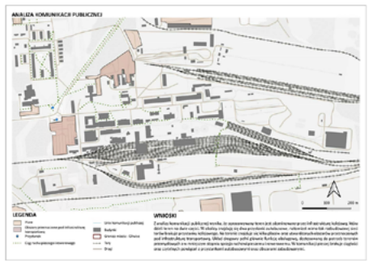
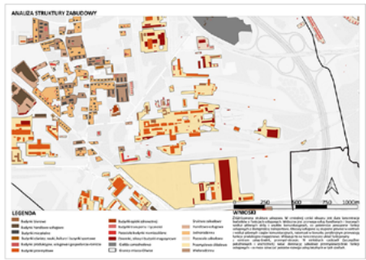
Koncepcja zagospodarowania terenów KWK Sośnica w Gliwicach wraz z otoczeniem

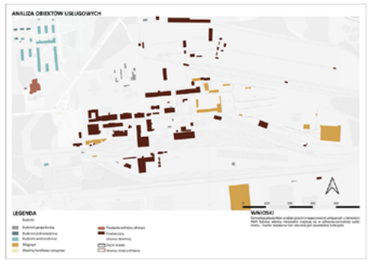
Plan ogólny terenu opracowania
Skala 1:2000

LEGENDA

- Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- Zabudowa usługowa
- Zabudowa przemysłowa
- Tereny usługowo-rekreacyjne
- Tereny mieszkaniowo-usługowe
- Teren komunikacji kolejowej
- Teren zieleni uporządkowanej
- Teren zieleni nieuporządkowanej
- Teren zieleni izolacyjnej
- Drogi
- Planowany przebieg kolei
- Pozostawione budynki
- Połączenie z istniejącą drogą
- Obowiązująca linia zabudowy

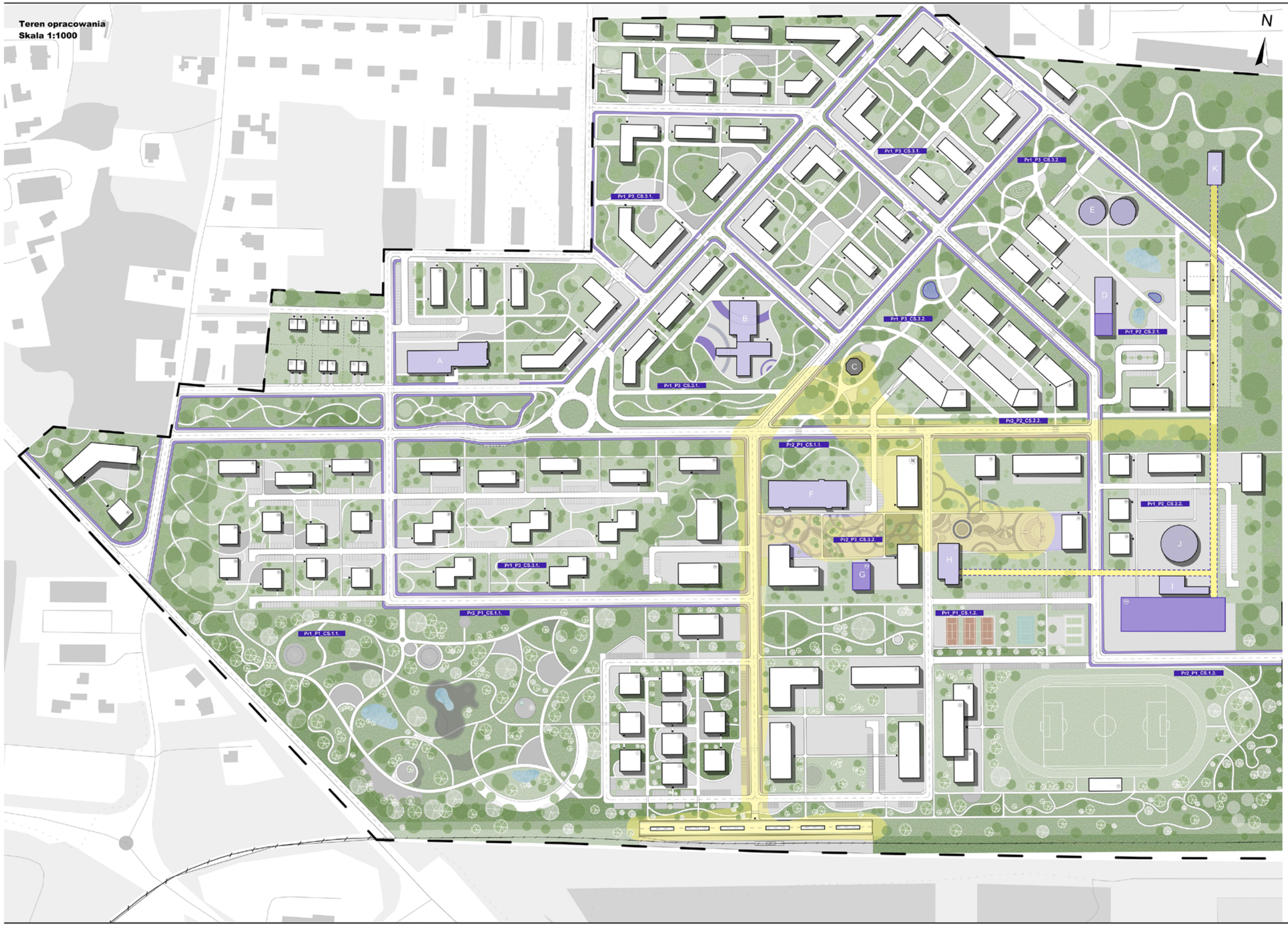
Kod przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka
Pr1_P1_CS.1.1.	Park Transformacji Krajobrazu - Utworzenie parkowo-rekreacyjnej przestrzeni zielonej na terenach poprzemysłowych z wykorzystaniem rozwiązań opartych na naturze	Kompleksowe przekształcenie terenów poprzemysłowych w park rekreacyjno-przyrodniczy oparty na rozwiązaniach bazujących na naturze (NBS), obejmujące usunięcie zbędnej infrastruktury technicznej, renaturyzację terenu oraz wprowadzenie zieleni urządzonej o funkcjach rekreacyjnych i klimatycznych.
Pr2_P1_CS.1.1.	Zielona Oś Aktywności - Budowa ciągów pieszo-rowerowych i rekreacyjnych wraz z zielenią urządzoną	Budowa systemu tras pieszych i rowerowych o charakterze rekreacyjnym, powiązanych z korytarzami ekologicznymi, umożliwiających bezpieczne i atrakcyjne przemieszczanie się pomiędzy obszarami zieleni i przestrzeniami aktywności.
Pr1_P1_CS.1.2.	Strefa Aktywności Codziennej - Utworzenie ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska, korty, strefy ruchu) o charakterze lokalnym i ponadlokalnym	Realizacja ogólnodostępnej infrastruktury sportowej (boiska, korty, strefy ruchu), projektowanej jako elastyczna przestrzeń codziennej aktywności fizycznej mieszkańców różnych grup wiekowych.
Pr1_P2_CS.2.1.	Platforma Zaawansowanych Technologii - Utworzenie strefy rozwoju nowoczesnych technologii i innowacji gospodarczych	Utworzenie zaplecza dla rozwoju nowoczesnych technologii obejmującego laboratoria, działalność badawczo-rozwojową oraz projekty z zakresu sztucznej inteligencji, realizowane we współpracy z ośrodkami akademickimi.
Pr1_P2_CS.2.2.	„Przemysł Jutra" – wdrażanie modelu 4.0 - Przygotowanie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych dla działalności przemysłowej w modelu Przemysłu 4.0	Rozwój działalności gospodarczej w oparciu o model przemysłu 4.0, integrujący automatyzację, cyfryzację oraz nowoczesne procesy produkcyjne.
Pr2_P2_CS.2.2.	„Energia dla Innowacji" – infrastruktura niskoemisyjna - Budowa infrastruktury energetycznej opartej na odnawialnych źródłach energii oraz rozwiązaniach zwiększających efektywność energetyczną	Wdrożenie rozwiązań energetycznych opartych na odnawialnych źródłach energii, obejmujących instalacje fotowoltaiczne oraz energooszczędne systemy oświetlenia przestrzeni publicznych i obiektów.
Pr1_P3_CS.3.1.	Struktura Zamieszkania Nowej Generacji - Budowa nowej zabudowy mieszkaniowej o zróżnicowanej strukturze i wysokim standardzie środowiskowym	Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej oraz adaptacja wybranych obiektów istniejących, z poszanowaniem lokalnej tożsamości przestrzennej i kulturowej obszaru.
Pr1_P3_CS.3.2.	Bezpieczna Przestrzeń Wspólna - Budowa i modernizacja ogólnodostępnych, oświetlonych przestrzeni publicznych sprzyjających bezpieczeństwu i integracji społecznej	Kształtowanie oświetlonych, otwartych i publicznie dostępnych przestrzeni sprzyjających integracji społecznej oraz poczuciu bezpieczeństwa.
Pr2_P3_CS.3.2.	Miejski Salon Społeczny - Utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni społeczno-kulturalnej z przeznaczeniem na wydarzenia, spotkania i działania integracyjne	Utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni społeczno-kulturalnej obejmującej strefę wydarzeń oraz biblioteki jako lokalne centrum spotkań i aktywności.
Pr2_P1_CS.1.2.	Stadion lekkoatletyczny	Tworzenie nowoczesnej, ogólnodostępnej infrastruktury sportowej na zdegradowanym terenie pogórniczym, sprzyjającej aktywności fizycznej i integracji mieszkańców.

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu
Autorzy: Vanessa Jóźwiak, Karolina Ptak, Mirosława Rawicka, Julia Stachura, Paulina Zaradna
Prowadzący: dr hab. inż. arch. Michał Stangel
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej

Strategia rozwoju obszaru
Autorzy: Aleksandra Łomińska, Filip Hlubek, Franciszek Kolan,Igor Gwóźdź, Krzysztof Adamik, Magdalena Boroń, Olaf Kowalczyk, Paweł Jarosz, Wiktor Garczyk, Zuzanna Klimczok
Prowadzący: mgr. Piotr Rykała, mgr. Wiktoria Jędrusik, dr. Marcin Baron, prof. Artur Ochojski
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Fundusze Europejskie dla Śląskiego · Rzeczpospolita Polska · Dofinansowane przez Unię Europejską · Województwo Śląskie

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu Gliwice:KWK Sośnica z otoczeniem

Schematy:

Główna komunikacja kołowa

Główna komunikacja piesza

Korytarz zieleni

Legenda:

- granica opracowania
- ilość kondygnacji
- budynki ważne
- budynki istniejące
- A przychodnia
- B Orkiestra Dęta KWK "Sośnica"
- C Komin wentylacyjny
- D Szyb VII (ø ok. 6 m, gł. 1050 m, nadwieszony, potencjalny magazyn energii kinetycznej)
- E zbiorniki na węgiel
- F budynek kopalni
- G Szyb IV (dwuprzedziałowy, gł.750 m)
- H Szyb III
- I budynek kopalni
- J potencjalna lokalizacja pompy ciepła
- K budynek kopalni
- budynki projektowane
- wejście do budynku
- wjazd do parkingu podziemnego
- ilość kondygnacji
- miejsca parkingowe
- przystanek autobusowy
- zatoka autobusowa
- przejście dla pieszych
- chodniki
- droga rowerowa
- droga główna
- ciąg pieszo- jezdny
- drzewa
- zieleń
- woda
- zbiorniki retencyjne
- miejsce na scenę
- boisko do siatkówki
- kort tenisowy
- boisko do badmintona
- stadion lekkoatletyczny
- Nowo projektowana kładka piesza
- Najbardziej istotne założenia projektowe

Przedsięwzięcia

- Pr1_P1_CS.1.1. Park transformacji krajobrazu
- Pr2_P1_CS.1.1. Zielona oś aktywności
- Pr1_P1_CS.1.2. Strefa aktywności codziennej
- Pr2_P1_CS.1.2. Platforma Zaawansowanych Technologii
- Pr2_P2_CS.2.2. "Przemysł Jutra"
- Pr2_P2_CS.2.2. "Energia dla Innowacji"
- Pr1_P2_CS.2.1. Struktura Zamieszkania Nowej Generacji
- Pr2_P2_CS.2.2. Bezpieczna przestrzeń wspólna
- Pr1_P3_CS.3.1. Miejski Salon Społeczny
- Pr1_P3_CS.3.2. Stadion lekkoatletyczny

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu
Autorzy: Vanessa Jóźwiak, Karolina Ptak, Mirosława Rawicka, Julia Stachura, Paulina Zaradna
Prowadzący: dr hab. inż. arch. Michał Stangel
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej

Strategia rozwoju obszaru
Autorzy: Aleksandra Łomińska, Filip Hlubek, Franciszek Kolan,Igor Gwóźdź, Krzysztof Adamik, Magdalena Boroń, Olaf Kowalczyk, Paweł Jarosz, Wiktor Garczyk, Zuzanna Klimczok
Prowadzący: mgr. Piotr Rykała, mgr. Wiktoria Jędrusik, dr. Marcin Baron, prof. Artur Ochojski
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Fundusze Europejskie dla Śląskiego · Rzeczpospolita Polska · Dofinansowane przez Unię Europejską · Województwo Śląskie

Aksonometrie

Park

Wieża ciśnień

Strefa mieszkaniowa

Strefa społeczno - kulturalna

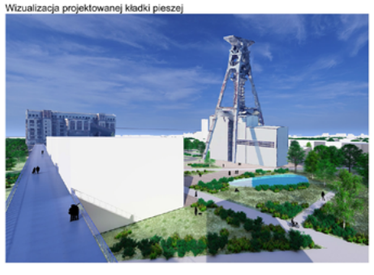

Strefa nowych technologii

Widok z lotu ptaka terenu objętego opracowaniem

Wizualizacja projektowanej kładki pieszej

Wizualizacja projektowanego parku

Wizualizacja projektowanej strefy mieszkaniowej

Wizualizacja projektowanej strefy rozrywkowej

Wizualizacja projektowanej strefy technologii

Koncepcja urbanistyczna zagospodarowania terenu
Autorzy: Vanessa Jóźwiak, Karolina Ptak, Mirosława Rawicka, Julia Stachura, Paulina Zaradna
Prowadzący: dr hab. inż. arch. Michał Stangel
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej

Strategia rozwoju obszaru
Autorzy: Aleksandra Łomińska, Filip Hlubek, Franciszek Kolan,Igor Gwóźdź, Krzysztof Adamik, Magdalena Boroń, Olaf Kowalczyk, Paweł Jarosz, Wiktor Garczyk, Zuzanna Klimczok
Prowadzący: mgr. Piotr Rykała, mgr. Wiktoria Jędrusik, dr. Marcin Baron, prof. Artur Ochojski
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Fundusze Europejskie dla Śląskiego · Rzeczpospolita Polska · Dofinansowane przez Unię Europejską · Województwo Śląskie

Regionalne
Obserwatorium
Procesu Transformacji

transformacja.slaskie.pl

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie